

Centralne Muzeum Jeńców Wojennych

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI W 2018 R.

SPIS TREŚCI

1.	GROMADZENIE	5
2.	KONSERWACJA ZABYTKÓW WŁASNYCH I OBCYCH	5
3.	RUCH MUZEALIÓW	5
4.	UPOWSZECHNIANIE, POPULARYZACJA I EDUKACJA	6
5.	DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO-BADAWCZA	31
6.	WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ	43
7.	DZIAŁALNOŚĆ ADMINISTRACYJNO-ORGANIZACYJNA	45
8.	FREKWENCJA	53
9.	DOCHODY, KOSZTY I WYDATKI	54
10.	INWESTYCJE I ZAKUPY MAJĄTKOWE	55
11.	POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH NA DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWĄ MUZEUM	56
12.	INNE ISTOTNE INFORMACJE O DZIAŁALNOŚCI MUZEUM	59

Wstęp

Od 1 stycznia 2018 r. Muzeum jest współprowadzone przez – obok Samorządu Województwa Opolskiego – także Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W ten sposób zakończyły się długoletnie starania o przywrócenie, choć w części, stanu sprzed 1998 r., kiedy miało miejsce przekazanie Muzeum przez MKiDN Samorządowi Województwa Opolskiego. Nowa sytuacja prawna ma konkretne ramy czasowe, umowę między organizatorami zawarto bowiem na trzy lata. Instytucja otrzymała nowy statut (wszedł w życie 13 stycznia), a wraz z nim także nową nazwę: Centralne Muzeum Jeńców Wojennych.

Przejęcie Muzeum przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego do wspólnego prowadzenia przede wszystkim zapewniło Muzeum stabilizację finansową, której od 2012 r. instytucja była pozbawiona w związku z trudną sytuacją finansową województwa. Konieczność nieustannego poszukiwania przez Muzeum zewnętrznych źródeł finansowania działalności statutowej, głównie w trybie konkursowym, uniemożliwiała racjonalne jej planowanie, a więc także utrudniała istotnie skuteczną, efektywną organizację pracy, wykluczała też rozwój instytucji. Dzięki stabilizacji znów stało się możliwe planowanie (również w dłuższej, choć ograniczonej perspektywie), a co za tym idzie, efektywne wydawanie środków finansowych, będących w dyspozycji Muzeum. Pojawiły się szanse na nadrobienie zaległości infrastrukturalnych oraz na rozwój.

Rok 2018 był zatem dla Muzeum pierwszym w nowym stanie prawnym. Jak upłynął? Z jakimi problemami instytucja zderzyła się? Jakie miała sukcesy? Niewątpliwie był to znów czas bardzo intensywnej pracy. We wszystkich obszarach. Zarówno w działalności merytorycznej, jak i administracyjno-gospodarczej, inwestycyjnej. Również czas wdrażania nowych zasad organizacji pracy i konieczność sprostania, różnym u obu Organizatorów, wymogom planowania i sprawozdawczości.

Działalność merytoryczna w 2018 r., w szczególności ta, której przejawem stały się rozmaite wydarzenia, głównie o charakterze naukowym, wystawienniczym oraz edukacyjnym, nawiązywała do

obchodów 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości i 100-jej rocznicy zakończenia I wojny światowej. Równocześnie trwała codzienna, systematyczna praca. W sferze zbiorów niewiele zabrakło, by został powtórzony sukces roku 2017 w rozbudowie muzealnych zbiorów, w wyniku akcji zbiórki jenieckich artefaktów, którą Muzeum prowadzi od listopada 2016 r. pn. „Ocalone pamiątki, zachowana pamięć”. Muzealiów przybyło dzięki niej, a także w związku z zakupami. Imponująca w porównaniu do wcześniejszych lat, była liczba obiektów, które zostały poddane konserwacji, szczególnie pełnej. Podobnym sukcesem stała się prawie podwojona w stosunku do poprzedniego roku liczba nowo stworzonych rekordów-informacji o polskich jeńcach wojennych, o które została powiększona cyfrowa baza danych, budowana już od 10 lat i stanowiąca dużą pomoc w przygotowywaniu zaświadczeń o pobycie w niewoli. Muzeum wydało ich aż o blisko tysiącu jeńców. Trwała ponadto digitalizacja i kolejne cyfrowe odwzorowania zbiorów zostały udostępnione w Internecie. Znow ważnymi wydarzeniami były spotkania z rodzinami jeńców wojennych, szczególnie polskich i brytyjskich. Dla tych drugich Muzeum wznowiło wydanie książki autorstwa dr Anny Wickiewicz na temat jeńców brytyjskich. Ukazały się nowe prace zwarte, w tym źródłowe opracowanie jenieckiej korespondencji Krystyny i Andrzeja Mystkowskich autorstwa dra Piotr Stanka, prof. dr hab. Anny Matuchniak-Mystkowskiej i Jana Mystkowskiego oraz książka Przemysława Jagiły, poświęcona losom polskich podchorążych w niewoli Wehrmachtu. Z dumą przyjęliśmy wyróżnienie w ogólnopolskim konkursie na najważniejsze wydarzenie roku – Sybilla 2017, stanowiące wyraz uznania dla naszego projektu naukowo-edukacyjnego i książki dr Anny Czerner oraz dr Elżbiety Nieroby. Ustalenia naukowe były prezentowane przez pracowników Muzeum w wystąpieniach na rozmaitych konferencjach, sesjach i seminariach oraz w artykułach naukowych i popularnonaukowych, omówieniach i recenzjach, m.in. na łamach 40 tomu „Łambinowickiego Rocznika Muzealnego”. Działalność wydawnicza w postaci nowo wydanych przez Muzeum tzw. druków ulotnych, towarzyszyła również pracom edukacyjnym i wystawienniczym, którym – zgodnie z misją Muzeum – poświęciliśmy bardzo dużo uwagi. W cenionej propozycji lekcji

i warsztatów w dalszym ciągu wyróżniającym się zainteresowaniem cieszyły się tzw. oferty specjalne, przygotowywane starannie i realizowane np. w związku z prezentacją w Muzeum wystaw czasowych, w ramach rocznicy przybycia I transportu Powstańców Warszawskich do Stalagu 344 Lamsdorf czy Dni Otwartych w Centralnym Muzeum Jeńców Wojennych. W związku z remontem opolskiej siedziby Muzeum przez większą część roku dwie sale wystaw w Opolu były niedostępne dla zwiedzających. Mogli oni zatem odwiedzać wyłącznie Łambinowice, co znalazło odbicie we frekwencji w samym Muzeum, dodatkowo zmniejszonej w efekcie skoncentrowania się szkół na wdrażaniu reformy oświaty. Zapewne z tego powodu oferta wystaw mobilnych Muzeum, które mogły być prezentowane w szkołach, spotkała się z dużym zainteresowaniem tych placówek. Ale nie tylko ich. Ekspozycje te były prezentowane także w innych muzeach i różnych instytucjach w Polsce oraz zagranicą, co ostatecznie przełożyło się na znaczny wzrost liczby osób-odbiorców oferty Muzeum do łącznej liczby ponad 150 tys. Dodatkowo, dzięki zainteresowaniom mediów, licznym wywiadom pracowników Muzeum, a także jego interesującej stronie internetowej i Facebookowi, wielu adresatów działalności instytucji miało dostęp do systematycznych informacji o niej.

W sferze inwestycyjnej najważniejszą kwestią było zakończenie trzeciego i ostatniego etapu przebudowy siedziby Muzeum w Opolu przy ul. Minorytów 3 oraz zagospodarowanie terenu, na którym się ona znajduje. Budynek zyskał nowoczesny i bardzo estetyczny wygląd, w sposób wyraźnie kojarzony z placówką publiczną. Wypracowana na nowo identyfikacja wizualna instytucji, która będzie wprowadzana w roku 2019, wzmocni ten wydzźwięk. W 2018 r. udało się ponadto zmodernizować sprzęt potrzebny do prac pielęgnacyjnych na terenach poobozowych, którymi Muzeum się opiekuje, oraz wyposażenie wypożyczalni rowerów. Instytucja przejęła też w darze od Gminy Łambinowice 78-arową działkę, stanowiącą fragment po Stalagu 318/VIII F (344) Lamsdorf. Trwała współpraca m.in. z Urzędem Gminy w Łambinowicach i Nadleśnictwem Tułowice, służąca utrzymaniu Miejsca Pamięci Narodowej w jak najlepszym stanie zachowania i dostępności dla zwiedzających.

Wszystko to było możliwe dzięki wsparciu wielu instytucji i osób, przede wszystkim zaś Organizatorów: Samorządowi Województwa Opolskiego oraz Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

1. Gromadzenie

(działy: Zbiorów i Konserwacji, Archiwum)

a) dary

- * zbiory muzealne – 932 sztuki (na ok. 700 zaplanowanych), uzyskane w akcji zbiórki pamiątek jenieckich,
- * zbiory archiwalne – 95 jednostek archiwalnych (na ok. 40 zaplanowanych),
- * zbiory biblioteczne – 67 książek (na ok. 80 zaplanowanych), 19 egzemplarzy, 15 tytułów czasopism (na ok. 30 zaplanowanych);

b) zakupy

- * zbiory muzealne – 255 obiektów (na min. 50 zaplanowanych),
- * zbiory biblioteczne – 22 książek (na 5 zaplanowanych);

c) pozysk

- * zbiory muzealne – 0 obiektów (na ok. 10 sztuk zaplanowanych).

2. Konserwacja zabytków własnych i obcych

(działy: Zbiorów i Konserwacji, Archiwum)

a) pełna

- zbiory muzealne – 1056 obiektów (na 25 zaplanowanych),
- zbiory archiwalne – 139 jednostek archiwalnych (na ok. 60 zaplanowanych);

b) częściowa

- zbiory muzealne – 240 obiektów poddanych fumigacji (na ok. 150 obiektów zaplanowanych),
- zbiory archiwalne – 0 jednostek archiwalnych (na ok. 20 zaplanowanych);

c) zabezpieczająca

- zbiory muzealne – 1000 obiektów (zgodnie z planem),
- zbiory archiwalne – 52 jednostki archiwalne (na ok. 100 zaplanowanych);

3. Ruch muzealiów

(Dział Zbiorów i Konserwacji)

- a) liczba zabytków własnych wypożyczonych do innych muzeów i instytucji – 33 (na 30 zaplanowanych);

b) liczba zabytków wypożyczonych

- z innych instytucji (w celach ekspozycyjnych) – 37 obiektów (zgodnie z planem),
- od osób prywatnych (głównie do skopiowania do zbiorów Muzeum oraz szacowania wartości) – 1761 obiektów (niezaplanowane).

4. Upowszechnianie, popularyzacja i edukacja

(działy merytoryczne, Sekcja Komunikacji i Wizerunku, dyrekcja)

a) wystawy

(głównie działy: Edukacji i Wystaw, Administracyjno-Gospodarczy, Sekcja Komunikacji i Wizerunku, dyrekcja)

W Muzeum było prezentowanych ogółem 7 wystaw własnych i 2 obce, poza Muzeum – 14 wystaw czasowych własnych:

* stałe własne

- w Łambinowicach prezentowano 4 wystawy stałe (zgodnie z planem):
 - *W niewoli niemieckiej*,
 - *Obozy jenieckie w Lamsdorf/Łambinowicach 1870–1945*,
 - *Jeńcy polscy w ZSRR*,
 - *Po wojnie. Obóz Pracy w Łambinowicach (1945–1946)*,
- w Opolu, ze względu na remont budynku, wystawa nie była udostępniana zwiedzającym (zgodnie z planem).

Zgodnie z planem rozpoczęte zostały prace nad projektem ekspozycji stałej na terenie byłego obozu jenieckiego Stalag 318/VIII F (344) Lamsdorf w ramach projektu pt. „Prace konserwatorskie oraz ekspozycja edukacyjna na terenie byłego obozu jenieckiego Stalag 318/VIII F (344) Lamsdorf (Łambinowice) wraz z modernizacją budynku i otoczenia Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych i zakupem niezbędnego wyposażenia” (odpowiedzialne: dr Renata Kobylarz-Buła, mgr Dorota Musiał, dr Anna Wickiewicz – koordynacja prac);

* czasowe własne (prezentowane w miejscu)

- w Łambinowicach były eksponowane 2 wystawy (zgodnie z planem):
 - *Wystawa fotografii Sławoja Dubiela i Sławomira Mielnika ze spektaklu*

pt. „*Życ za wszelką cenę*” w reżyserii Andrzeja Czernika i wykonaniu Teatru Eko Studio – łącznie 365 wystawodni (1 stycznia–31 grudnia),

- „*Tatusiu, kiedy wrócisz?*” *Polskie rodziny w latach II wojny światowej* – łącznie 4 wystawodni (7–10 czerwca),
- w Opolu eksponowano 2 wystawy (na 1 zaplanowaną):
- „*Tatusiu, kiedy wrócisz?*” *Polskie rodziny w latach II wojny światowej* – łącznie 78 wystawodni (1 stycznia–20 marca),
- *W obcych mundurach. Polacy – jeńcy I wojny światowej* – łącznie 9 wystawodni (11–20 listopada);

* czasowe własne (eksponowane poza Muzeum)

- 14 czasowych wystaw własnych, w tym 1 nowa i 1 zmodernizowana, było prezentowanych w innych instytucjach na terenie całego kraju i za granicą (na 18 znajdujących się w ofercie):
- *Bóg się rodzi, moc truchleje... Święta Bożego Narodzenia w niewoli niemieckiej i radzieckiej podczas II wojny światowej* – łącznie 115 wystawodni. Miejsce i czas prezentacji: Muzeum Katyńskie. Oddział Martyrologiczny Muzeum Wojska Polskiego (1 stycznia–2 lutego); Starostwo Powiatu Warszawskiego Zachodniego w Ożarowie Mazowieckim (2 lutego–9 marca); Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu (30 listopada–14 grudnia); Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przedszkolnymi Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Grabinie (17–21 grudnia),
- *Jeńcy wojenni – europejska pamięć. Łambinowice – muzeum i miejsce pamięci* – łącznie 55 wystawodni. Miejsce i czas prezentacji: Regionalny Zespół Placówek Wsparcia Edukacji Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Opolu (7 czerwca–31 lipca),
- *Koniec i początek. Powstańcy Warszawscy w niewoli niemieckiej* – łącznie 98 wystawodni. Miejsce i czas prezentacji: Starostwo Powiatu Warszawskiego Zachodniego (28 sierpnia–8 października); Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu (10 października–4 grudnia),
- *Książka w obozach polskich jeńców wojennych na terenie III Rzeszy i krajów okupowanych (1939–1945)* – łącznie 49 wystawodni. Miejsce i czas prezentacji: Biblioteka Miejska i Gminna w Zdieszowicach (9–19 października); Regionalny Zespół Placówek Wsparcia Edukacji Pedagogiczna. Biblioteka Wojewódzka w Opolu (22 października–29 listopada),

- *Muzeum w miejscu pamięci* – łącznie 96 wystawodni. Miejsce i czas prezentacji: Wydział Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (27 marca–30 czerwca),
- *Miejsce Pamięci Narodowej w Łambinowicach w obiektywie* – 8 wystawodni. Miejsce i czas prezentacji: Szkoła Podstawowa Nr 1 w Niemodlinie (7–14 listopada),
- *Na nieludzkiej ziemi. Jeńcy polscy w ZSRR* – łącznie 221 wystawodni. Miejsce i czas prezentacji: Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku (15 lutego–27 marca); Szkoła Podstawowa Nr 1 w Niemodlinie (10–12 kwietnia); Publiczny Zespół Szkolno-Przedszkolny w Olszance (8–17 maja); Zespół Szkolno-Przedszkolny w Przylesiu (17 maja); Publiczna Szkoła Podstawowa w Jankowicach Wielkich (17–25 maja); Inspektorat Służby Więziennej w Opolu (28 maja–28 sierpnia); Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu (17 września–10 października); Zakład Karny w Głubczycach (12–29 października); Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1 w Brzegu (30 października–13 listopada); Szkoła Podstawowa w Czepielowicach (13–26 listopada),
- *Od rzeczy do pamiątki* – łącznie 106 wystawodni. Miejsce i czas prezentacji: Zespół Szkół w Łambinowicach (1 stycznia–28 lutego); Urząd Gminy w Łambinowicach (1–26 marca); Gminny Ośrodek Kultury, Sporty i Rekreacji w Łambinowicach (8–10 czerwca); Uniwersytet Opolski (12–19 czerwca), Zespół Szkół w Zdieszowicach (9–19 października),
- *Polski teatr w obozach jenieckich Wehrmachtu (1939–1945)* – łącznie 73 wystawodni. Miejsce i czas prezentacji: Muzeum im. Jana Dzierżona w Kluczborku (1 stycznia–28 lutego); Szkoła Podstawowa w Czepielowicach (13–26 listopada),
- *Portrety jeńców* – łącznie 192 wystawodni. Miejsce i czas prezentacji: Miejsce Pamięci Ehrenhain Zeithain w Niemczech (20 kwietnia–29 października),
- *„Tatusiu, kiedy wrócisz?” Polskie rodziny w latach II wojny światowej* – łącznie 203 wystawodni. Czas i miejsce prezentacji: Centrum Kultury i Promocji w Kraśniku (22 marca–30 maja); Uniwersytet Opolski (12–19 czerwca); Miejski Dom Kultury w Makowie Mazowieckim (28 sierpnia–14 września); Muzeum Katyńskie. Oddział Martyrologiczny Muzeum Wojska Polskiego (13 września–8 listopada); Starostwo Powiatu Warszawskiego Zachodniego w Ożarowie Mazowieckim (8 listopada–31 grudnia),

- *W krzywym zwierciadle. Jeńcy wojenni w obozach Wehrmachtu* – łącznie 218 wystawodni. Miejsce i czas prezentacji: Muzeum Obrony Wybrzeża na Helu (27 marca–31 października),
- *W obcych mundurach. Polacy – jeńcy I wojny światowej* – łącznie 27 wystawodni. Miejsce i czas prezentacji: Publiczne Liceum Ogólnokształcące Nr II z Oddziałami Dwujęzycznymi w Opolu (20 listopada–4 grudnia); Zespół Szkół Ogólnokształcących w Opolu (4–14 grudnia),
- *Życie sportowe żołnierzy polskich w niewoli niemieckiej w latach 1939–1945* – łącznie 122 wystawodni. Miejsce i czas prezentacji: Centrum Dokumentacji Deportacji Górnolązaków do ZSRR w 1945 roku (21 lutego–26 marca); Politechnika Opolska w Opolu (28 maja–23 sierpnia).

W ramach prac nad przygotowaniem wystaw czasowych:

- utworzono nową wystawę pt. *W obcych mundurach. Polacy – jeńcy I wojny światowej* (mgr Ewelina Klimczak, mgr Sebastian Mikulec, koordynacja: mgr Magdalena Kruk-Kuchcińska, dr Piotr Stanek);
- zmodernizowano wystawę pt. *Książka w obozach polskich jeńców wojennych na terenie III Rzeszy i terenów okupowanych (1939–1945)* (koordynacja: dr Violetta Rezler-Wasielewska);

* czasowe obce (eksponowane w Muzeum)

- w Opolu były eksponowane 2 wystawy (na 3 planowane):
- *Między pamięcią a zapomnieniem – archeologia pierwszowojennego obozu jenieckiego w Czersku*, przygotowana przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu – łącznie 48 wystawodni (11 kwietnia–28 maja),
- *Pejzaż wewnętrzny*, wystawa fotografii Tomasza Michałowskiego w ramach Opolskiego Festiwalu Fotografii – łącznie 36 wystawodni (28 września–2 listopada).

b) cykle edukacyjne i kulturalne

(głównie działy: Edukacji i Wystaw, Naukowy, Sekcja Komunikacji i Wizerunku, dyrekcja)

Zrealizowano i współorganizowano 4 cykle (zgodnie z planem), w tym 2 edukacyjne i 2 kulturalne:

- *Zbrodnia katyńska. Fakty znane i nieznanne*. Cykl edukacyjny dla uczniów

szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, realizowany w szkołach i w Muzeum przez cały kwiecień,

- *Lamsdorf-Auschwitz. Auschwitz-Lamsdorf*. Cykl edukacyjny dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, realizowany we współpracy z Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau i Fundacją Ofiar Obozu Zagłady Auschwitz-Birkenau, 4–5 października,
- *Łambinowickie Spotkania Muzealne*. Cykl kulturalny, realizowany w siedzibie Muzeum w Łambinowicach. Objął 9 spotkań: 16 marca, 11 kwietnia, 9 maja, 6 czerwca, 14 września, 28 września, 10 października, 7 listopada, 12 grudnia,
- *Twarze Opola*. Cykl kulturalny, realizowany w siedzibie muzeum w Opolu. W ramach cyklu odbyły się 4 spotkania: 19 kwietnia, 24 maja, 11 października, 29 listopada;

c) lekcje muzealne i warsztaty
(działy merytoryczne, dyrekcja)

Zrealizowano łącznie 135 zajęć edukacyjnych (na min. 90 zaplanowanych), w tym:

- 125 zajęć z oferty edukacyjnej Muzeum (na 90 zaplanowanych), w tym 55 lekcji muzealnych: Dział Edukacji i Wystaw – 18, Dział Naukowy – 19, Sekcja Komunikacji i Wizerunku – 16, Dział Archiwum – 2 oraz 70 warsztatów historycznych: Dział Edukacji i Wystaw – 45, Dział Naukowy – 20, zastępca dyrektora – 5.

Ponadto w ramach współpracy z placówkami naukowymi zrealizowano: 1) 9 warsztatów, w ramach prezentacji wystawy pt. *Między pamięcią a zapomnieniem – archeologia pierwszowojennego obozu jenieckiego w Czersku* (wspólnie z pracownikami naukowymi Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu); 2) warsztat pt. *Od rzeczy do pamiątki* dla grupy z Uniwersytetu w Kobe (wspólnie z pracownikami naukowymi Uniwersytetu Opolskiego);

d) muzealne pobyty studyjne
(głównie dział: Edukacji i Wystaw)

Zorganizowano 7 (na 4 zaplanowane) wizyt studyjnych dla: 1) polskich

i niemieckich uczniów w ramach współpracy z Europäische Jugendprojekt Oberpfalz – Łambinowice, 22 maja; 2) uczniów Zespołu Państwowych Placówek Kształcenia Plastycznego im. Jana Cybisa w Opolu w ramach XI pleneru plastycznego – Łambinowice, 4–6 czerwca; 3) harcerzy z XIX Szczepu Bratnich Ognisk Hufiec Opole ZHP – Łambinowice, 8–10 czerwca; 4–6) rodzin jeńców brytyjskich Stalagu VIII B (344) Lamsdorf i radzieckich Stalagu 318/VIII F (344) Lamsdorf – 17 marca, 7 i 11 września; 7) studentów kierunku historia Uniwersytetu Opolskiego – Łambinowice, 14 listopada;

e) koncerty, przedstawienia teatralne
(głównie Dział Edukacji i Wystaw)

Zorganizowano 2 koncerty (na 1 zaplanowany) i 2 spektakle teatralne (zgodnie z planem):

- koncert muzyki sakralnej i patriotyczno-wojskowej w wykonaniu chóru Prawosławnego Oktoich Ordynariatu przy Garnizonie Wrocław i cerkwi św. św. Cyryla i Metodego z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości – Łambinowice, 14 września,
- koncert skrzypcowy w wykonaniu Ewy Andruszkiewicz w ramach obchodów Dnia Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej (współorganizator: Departament Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego) – Łambinowice, 12 lipca,
- 2 spektakle teatralne pt. *Przerzucane słowa*, w reż. Andrzeja Czernika w Miejscu Pamięci Narodowej w Łambinowicach, 5 października;

f) sesje, konferencje, seminaria
(głównie działy: Naukowy, Edukacji i Wystaw, Sekcja Komunikacji i Wizerunku, dyrekcja)

* zorganizowanie sesji, konferencji, seminariów

Zorganizowano 9 przedsięwzięć naukowych, popularnonaukowych i edukacyjnych (na 4 zaplanowane):

- seminarium dla doradców metodycznych Regionalnego Zespołu Placówek Wsparcia Edukacji w Opolu – Opole, 9 kwietnia,
- XIV sesję edukacyjną pt. *Jeśli nie pamięć, to co? Edukacja w miejscach pamięci narodowej* – Opole, 8 czerwca,

- I Interdyscyplinarną Konferencję Naukową pt. *Pamięć – historia – tożsamość. Edukacja i polityka historyczna w procesie konstruowania narracji naszej wspólnoty*. Główny organizator: Uniwersytet Opolski – Opole, 14–15 czerwca,
 - seminarium naukowe pt. *Polskie losy na niemieckiej wsi. Historia-pamięć-edukacja w Centralnym Muzeum Jeńców Wojennych* w ramach obchodów Dnia Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej – Łambinowice, 12 lipca,
 - dwa seminaria popularnonaukowe dla rodzin brytyjskich jeńców Stalagu VIII B (344) Lamsdorf – Łambinowice, 7 i 11 września,
 - seminarium popularnonaukowe podczas ogólnopolskiego spotkania rodzin polskich jeńców wojennych – Warszawa, 16 listopada,
 - seminarium naukowe pt. *Polacy w obcych mundurach w obozach jenieckich w latach I wojny światowej* – Opole, 23 listopada,
 - konferencję metodyczną dla nauczycieli historii i języka polskiego, współorganizator: Regionalny Zespół Placówek Wsparcia Edukacji w Opolu – Opole, 26 listopada;
- * przygotowanie oraz wygłoszenie referatów i komunikatów
Pracownicy Muzeum mieli 45 publicznych wystąpień (na 11 przewidzianych w planie), w tym 27 referatów, 13 komunikatów, 4 prowadzenia konferencji i 1 moderację dyskusji:
- dr Anna Czerner (2)
 - referat pt. *Muzeum otwarte na badania – empiria relacji łączących społeczność lokalną z instytucją muzealną i miejscem pamięci* podczas „IX Forum Pamięci. Seminarium Polskich Muzeów Martyrologicznych w Sztutowie”, zorganizowanego przez Muzeum Stutthof w Sztutowie oraz Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau – Sztutowo, 6 września,
 - referat pt. *Rola emocji w pedagogice pamięci* podczas ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. „Edukacja – refleksje, problemy i perspektywy”, zorganizowanej przez Fundację na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL oraz Warszawską Wyższą Szkołę Humanistyczną im. Bolesława Prusa – Warszawa, 25 października;
 - mgr Elżbieta Góra (1)
 - referat pt. *Od rzeczy do muzealium*, wygłoszony podczas seminarium popularnonaukowego w ramach ogólnopolskiego spotkania rodzin polskich

jeńców wojennych – Warszawa, 16 listopada;

- mgr Bartosz Janczak (4)
 - referat pt. *Oficerowie – prawnicy w niemieckich obozach jenieckich Wehrmachtu podczas międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Sztuka przetrwania. Życie codzienne w ekstremalnych warunkach obozowych w XX–XXI w., zorganizowanej przez Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny – Siedlce, 9 marca,*
 - referat pt. *Gen. bryg. Teofil Maresch (1888–1972) – oficer, prawnik, jeńiec, jeden z reformatorów wojskowego prawa karnego II Rzeczypospolitej* podczas „XIV Colloquium Prawno-Historycznego. Res publica semper reformanda”, zorganizowanego przez Uniwersytet Opolski – Opole, 10 maja,
 - referat pt. *General dyw. Piotr Skuratowicz – oficer kawalerii, dowódca, jeńiec wojenny* podczas III Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Oblicza Wojny – Ludzie Wojny”, zorganizowanej przez Uniwersytet Łódzki – Łódź, 7 czerwca,
 - referat pt. *Udział gen. bryg. Ludwika Kmicic-Skrzyńskiego w walkach o niepodległość Polski (1914–1921)* podczas konferencji naukowej pt. „Na stos rzuciliśmy nasz życia los... W setną rocznicę Niepodległości Polski”, zorganizowanej przez Instytut Pamięi Narodowej – Delegatura w Kielcach – Kielce, 9 listopada;
- mgr inż. Andrzej Kern (1)
 - komunikat pt. *O co chodzi w Stacji Integracja – Historie Rodzinne?* podczas seminarium popularnonaukowego podczas ogólnopolskiego spotkania rodzin polskich jeńców wojennych – Warszawa, 16 listopada (wspólnie z mgr Magdaleną Kruk-Kuchcińską);
- mgr Ewelina Klimczak (5)
 - referat pt. *Naprzeciw siebie. Strażnicy i jeńcy Stalagu VIII B Lamsdorf w czasie II wojny światowej* podczas VI Krakowskiej Konferencji Studentów Historyków Wojskowości, zorganizowanej przez Uniwersytet Jagielloński – Kraków, 2 marca,
 - referat pt. *Teren zjazdów partyjnych w Norymberdze – nieznaną kompleks obozowy. Jeńcy polscy w Norymberdze* podczas międzynarodowej konferencji naukowej „Praca przymusowa podczas II wojny światowej, jej pamięć i konsekwencje”, zorganizowanej przez Instytut Pamięi Narodo-

- wej – Oddział w Szczecinie i Uniwersytet Szczeciński – Szczecin, 8 maja,
- referat pt. *Polnische Kriegsgefangene in Nürnberg (Polscy jeńcy wojenni w Norymberdze)* podczas seminarium roboczego w ramach projektu pt. „Teren zjazdów NSDAP w Norymberdze jako miejsce pracy przymusowej reżimu nazistowskiego”, zorganizowanego przez Dokumentationszentrum Reichsparteitagsgelände – Norymberga, 27 czerwca,
- referat pt. *Z obozów jenieckich do Armii Polskiej we Francji gen. Józefa Hallera* podczas seminarium naukowego „Polacy w obcych mundurach w obozach jenieckich w czasie I wojny światowej” – Opole, 23 listopada;
- komunikat nt. projektu pt. *Niezwykli bohaterowie Mękalin* podczas finału X edycji ogólnopolskiego konkursu na projekt historyczny *Póki nie jest za późno* – Opole, 8 czerwca;
- dr Renata Kobylarz-Buła (7)
- referat pt. *Polnische Kriegsgefangene im XIII. Wehrkreis der Wehrmacht. Forschungsstand und Quellen (Polscy jeńcy wojenni w XIII Okręgu Wojskowym Wehrmachtu. Stan badań i źródła)* podczas seminarium roboczego w ramach projektu pt. „Teren zjazdów NSDAP w Norymberdze jako miejsce pracy przymusowej reżimu nazistowskiego”, zorganizowanego przez Dokumentationszentrum Reichsparteitagsgelände – Norymberga, 27 czerwca,
- referat pt. *Jeńcy wojenni w polskiej kulturze pamięci o II wojnie światowej* w ramach obchodów wybuchu II wojny światowej, zorganizowanych przez Miejsce Pamięci Ehrenhain Zeithain oraz Instytut Polski w Lipsku – Zeithain, 3 września (wspólnie z dr Violetą Rezler-Wasielewską),
- referat pt. *Projekt edukacyjny pt. „Tatusiu, kiedy wrócisz?” Polskie rodziny w latach II wojny światowej* podczas IX Forum Pamięci. Seminarium Polskich Muzeów Martyrologicznych w Sztutowie, zorganizowanego przez Muzeum Stutthof w Sztutowie oraz Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau – Sztutowo, 6 września,
- referat pt. *Niemiecki system jeniecki w latach II wojny światowej. Cel – organizacja – ludzie* podczas seminarium naukowego „W kręgu jenieckich spraw. Działalność naukowa Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych” w Żydowskim Instytucie Historycznym im. Emanuela Ringelbluma – Warszawa, 8 listopada;
- komunikat nt. wystawy czasowej pt. „Tatusiu, kiedy wrócisz?” *Polskie rodziny*

w latach II wojny światowej podczas seminarium dla doradców metodycznych Regionalnego Zespołu Placówek Wsparcia Edukacji w Opolu – Opole, 9 kwietnia,

- komunikat podsumowujący 10 lat ogólnopolskiego konkursu na projekt historyczny „Póki nie jest za późno” podczas XIV sesji edukacyjnej pt. *Jeśli nie pamięć, to co? Edukacja w miejscach pamięci narodowej* – Opole, 8 czerwca,
- moderacja dyskusji podczas seminarium popularnonaukowego w ramach ogólnopolskiego spotkania rodzin polskich jeńców wojennych – Warszawa, 16 listopada;
- mgr Magdalena Kruk-Kuchcińska (3)
 - komunikat pt. *Nowe i stałe propozycje w ofercie edukacyjnej Muzeum* podczas seminarium dla doradców metodycznych Regionalnego Zespołu Placówek Wsparcia Edukacji w Opolu – Opole, 9 kwietnia,
 - komunikat pt. *O co chodzi w Stacji Integracja – Historie Rodzinne?* na seminarium popularnonaukowym podczas ogólnopolskiego spotkania rodzin polskich jeńców wojennych – Warszawa, 16 listopada (wspólnie z mgr. inż. Andrzejem Kernem)
 - komunikat prezentujący lekcję pt. *Historia kawalka materiału. Losy kobiet w niewoli Wermachtu* podczas konferencji metodycznej dla nauczycieli historii i języka polskiego – Opole, 26 listopada;
- mgr Sebastian Mikulec (3)
 - dwa referaty pt. *Evacuation of the British POWs from Stalag VIII B (344) Lamsdorf (Ewakuacja jeńców brytyjskich Stalagu VIII B (344) Lamsdorf)*, wygłoszone podczas seminariów dla rodzin brytyjskich jeńców wojennych – Łambinowice, 7 i 14 września;
 - komunikat pt. *Lipniak-Majorat. Miejsce największej zbrodni ludobójstwa we wsi polskiej* podczas seminarium naukowego „Polskie losy na niemieckiej wsi. Historia–pamięć–edukacja w Centralnym Muzeum Jeńców Wojennych” – Łambinowice, 12 lipca,
- mgr Dorota Musiał (1)
 - komunikat nt. projektu pt. *Siedmiu wspaniałych. Historia katastrofy Halifaxa z Banicy* podczas finału X edycji ogólnopolskiego konkursu na projekt historyczny *Póki nie jest za późno* – Opole, 8 czerwca;

- dr Piotr Stanek (5)
 - referat pt. *Praca przymusowa powstańców warszawskich* podczas międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Praca przymusowa podczas II wojny światowej, jej pamięć i konsekwencje”, zorganizowanej przez Instytut Pamięci Narodowej – Oddział w Szczecinie i Uniwersytet Szczeciński – Szczecin, 8 maja,
 - referat pt. *Żołnierze Wojska Polskiego – jeńcy wojenni w rolnictwie na Śląsku Opolskim* podczas seminarium naukowego pt. „Polskie losy na niemieckiej wsi. Historia-pamięć-edukacja w Centralnym Muzeum Jeńców Wojennych” – Łambinowice, 12 lipca,
 - referat pt. *Wyżywienie jeńców wojennych w latach II wojny światowej w obozach Wehrmachtu* – podczas konferencji naukowej pt. „Wojna od kuchni – kultura kulinarna, aprowizacja i używki w dziejach wojska i wojen”, zorganizowanej przez Uniwersytet Jagielloński i Uniwersytet Warszawski – Niepołomice, 28 września,
 - referat pt. *Polacy z armii carskiej w niewoli niemieckiej* podczas seminarium naukowego „Polacy w obcych mundurach w obozach jenieckich w czasie I wojny światowej” – Opole, 23 listopada,
 - referat pt. *Kompleks obozów jenieckich Lamsdorf w latach II wojny światowej* podczas seminarium naukowego pt. „W kręgu jenieckich spraw. Działalność naukowa Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych” w Żydowskim Instytucie Historycznym im. Emanuela Ringelbluma – Warszawa, 8 listopada;
- dr Violetta Rezler-Wasielewska (10)
 - referat pt. *Jeńcy wojenni w polskiej kulturze pamięci o II wojnie światowej* w ramach obchodów wybuchu II wojny światowej, zorganizowanych przez Miejsce Pamięci Ehrenhain Zeithain oraz Instytut Polski w Lipsku – Zeithain, 3 września (wspólnie z dr Renatą Kobylarz-Bułą),
 - referat pt. *Łambinowice – Muzeum i miejsce pamięci* podczas seminarium naukowego pt. „W kręgu jenieckich spraw. Działalność naukowa Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych” w Żydowskim Instytucie Historycznym im. Emanuela Ringelbluma – Warszawa, 8 listopada,
 - komunikat nt. podstaw teoretycznych i założeń metodycznych programu edukacyjnego Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych „Pedagogika pamięci” podczas seminarium dla doradców metodycznych Regionalnego

Zespołu Placówek Wsparcia Edukacji w Opolu – Opole, 9 kwietnia,

- komunikat nt. Muzeum i jego wystaw czasowych prezentowanych podczas I Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej pt. „Pamięć – Edukacja – Tożsamość. Edukacja i polityka historyczna w procesie konstruowania narracji naszej wspólnoty” współorganizowanej z katedrą Teoretycznych Podstaw Edukacji i Wychowania w Instytucie Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu Opolskiego, Wydziałem Oświaty Urzędu Miasta Opola oraz Miejskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Opolu – Opole, 14–15 czerwca,
- komunikat rozpoczynający seminarium popularnonaukowe podczas ogólnopolskiego spotkania rodzin polskich jeńców wojennych – Warszawa, 16 listopada,
- komunikat rozpoczynający seminarium naukowe pt. *Polacy w obcych mundurach w obozach jenieckich w latach I wojny światowej* – Opole, 23 listopada,
- prowadzenie: 1) seminarium dla doradców metodycznych Regionalnego Zespołu Placówek Wsparcia Edukacji w Opolu – Opole, 9 kwietnia; 2) XIV sesji edukacyjnej pt. *Jeśli nie pamięć, to co? Edukacja w miejscach pamięci narodowej* – Opole, 8 czerwca; 3) jednego z paneli IX Forum Pamięci. Seminarium Polskich Muzeów Martyrologicznych w Sztutowie, zorganizowanego przez Muzeum Stutthof w Sztutowie oraz Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau – Sztutowo, 6 września; 4) panelu pt. *Nowe instytucje w zasięgu mecenatu państwa* podczas konferencji dyrektorów muzeów prowadzonych i współprowadzonych przez MKiDN – Poznań, 3–5 grudnia;
- dr Anna Wickiewicz (5)
 - referat nt. działalności edukacyjnej Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych oraz historii Miejsca Pamięci Narodowej w Łambinowicach podczas konferencji, zorganizowanej przez Instytut Pamięci Narodowej we Wrocławiu – Wrocław, 9 maja,
 - referat pt. *Jenieckie muzealia w edukacji przeciwko przemocy* podczas XIV sesji edukacyjnej pt. „Jeśli nie pamięć, to co? Edukacja w miejscach pamięci narodowej” – Opole, 8 czerwca,
 - dwa referaty pt. *Forced labour work of the British POWs of Stalag VIII B (344) Lamsdorf (Praca przymusowa jeńców brytyjskich Stalagu*

VIII B (344) Lamsdorf), wygłoszone podczas seminariów popularnonaukowych dla rodzin jeńców brytyjskich – Łambinowice, 7 i 14 września,

- komunikat nt. działalności edukacyjnej Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych podczas konferencji metodycznej dla nauczycieli historii i języka polskiego – Opole, 26 listopada;

* udział w sesjach, konferencjach, seminariach organizowanych przez inne instytucje (bez wygłaszania referatów)

Pracownicy Muzeum uczestniczyli w 6 przedsięwzięciach:

- seminarium pt. „Analiza mikrobiologiczna oraz monitoring środowiska muzealnego i archiwalnego dla lepszej ochrony zbiorów i zdrowia pracowników”, zorganizowanym przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów i Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego – Wrocław, 12 kwietnia (mgr Elżbieta Góra),
- konferencji naukowej pt. „Darczyńcy polskich muzeów. Historia i współczesność”, zorganizowanej przez Muzeum Narodowe w Warszawie oraz Zamek Królewski w Warszawie – Warszawa, 9–11 maja (mgr Elżbieta Góra),
- I Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej pt. „Pamięć – Edukacja – Tożsamość...” – Opole, 14–15 czerwca (dr Renata Kobylarz-Buła, mgr Dorota Musiał, dr Anna Wickiewicz),
- III Forum Ludzi Kultury i Edukacji – Moszna, 10 października (Michał Nadybski),
- spotkaniu pn. „Ekonomiczne i kulturowe aspekty dziedzictwa kulturowego oraz ich wpływ na gospodarkę lokalną”, zorganizowanym przez Wojewódzki Urząd Pracy – Opole, 18 września (mgr Magdalena Kruk-Kuchcińska, dr Violetta Rezler-Wasielewska),
- XXIII Seminarium Śląskim pt. „Europa po Wielkiej Wojnie”, zorganizowanym przez Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej oraz Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce – Kamień Śląski, 23 października (dr Renata Kobylarz-Buła);

g) prelekcje, wykłady i przemówienia oraz seanse filmowe (działy merytoryczne, dyrekcja)

Pracownicy Muzeum wygłosili 440 prelekcji (na 150 zaplanowanych), 19 wykładów (na 5 zaplanowanych) i 6 przemówień, w tym:

- 388 prelekcji dla zwiedzających wystawy stałe i czasowe oraz tereny poobozowe w Łambinowicach,
- 16 prelekcji nt. Muzeum i Miejsca Pamięci Narodowej w Łambinowicach: 1) przedstawicieli z czasopisma *The National Geographic* z Holandii, 9 kwietnia (mgr Sebastian Mikulec); 2–3) młodzieży polskiej i serbskiej, 21 kwietnia (dr Violetta Rezler-Wasielewska, dr Anna Wickiewicz); 4–5) uczniów Zespołu Państwowych Placówek Kształcenia Plastycznego im. Jana Cybisa w Opolu – Opole, 7 maja oraz uczniów Zespołu Szkół Ekonomicznych im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” w Opolu – Opole, 10 maja (mgr Ewelina Klimczak); 6) kadetów rumuńskich i polskich – Łambinowice, 17 maja (mgr Sebastian Mikulec); 7) młodzieży z Opolszczyzny i Nadrenii-Palatynatu – Łambinowice, 17 maja (dr Anna Wickiewicz); 8) uczestników akcji „Odjazdowy Bibliotekarz” – Łambinowice, 19 maja (mgr Krzysztof Harupa); 9) nt. sportu za drutami obozów jenieckich na Wydziale Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej – Opole, 4 czerwca (dr Violetta Rezler-Wasielewska); 10) uczestników biwaku harcerskiego XIX Szczepu „Bratnich Ognisk” – Łambinowice, 9 czerwca (mgr Piotr Jędorowicz); 11) amerykańskich kadetów – Łambinowice, 26 maja (mgr Sebastian Mikulec); 12) przewodników Muzeum Powstania Warszawskiego – Łambinowice, 15 czerwca (dr Piotr Stanek); 13) wychowanków Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Nysie – Łambinowice, 19 czerwca (mgr Sebastian Mikulec); 14) dla grupy z Uniwersytetu w Kobe (Japonia) – Opole, 11 sierpnia (mgr Magdalena Kruk-Kuchcińska); 15) dla uczestników spotkania w Instytucie Polskim w Lipsku w ramach obchodów wybuchu II wojny światowej, zorganizowanych przez Miejsce Pamięci Ehrenhain Zeithain oraz Instytut Polski w Lipsku – Lipsk, 3 września (dr Violetta Rezler-Wasielewska); 16) podczas wyjazdu studyjnego do Stanów Zjednoczonych – Waszyngton, 14 października (dr Violetta Rezler-Wasielewska),
- 18 prelekcji w trakcie innych przedsięwzięć: 1) nt. sportu za drutami obozów jenieckich w czasie III Biegu Pamięci Deportowanych Górnolązaków w Centrum Dokumentacji Deportacji Górnolązaków do ZSRR – Radzionków, 22 lutego (dr Piotr Stanek); 2–3) nt. jenieckich losów rtm. Witolda Pileckiego: w Miejskim Domu Kultury w Głuchołazach – Głuchołazy, 1 marca; w Publicznej Szkole Podstawowej nr 31 w Opolu – Opole, 2 marca (dr Piotr Stanek); 4–7) nt. wystawy czasowej pt. „*Tatusiu, kiedy wrócisz?*” *Polskie rodziny w latach II wojny światowej* podczas:

finisażu – Opole, 20 marca; wernisażu w Centrum Kultury i Promocji w Kraśniku – 22 marca (dr Renata Kobylarz-Buła); wernisażu w Miejskim Domu Kultury w Makowie Mazowieckim – 1 września (dr Violetta Rezler-Wasielewska); wernisażu podczas obchodów 79 rocznicy agresji ZSRR na Polskę, organizowanych przez Muzeum Katyńskie w Warszawie. Oddział Martyrologiczny Muzeum Wojska Polskiego – Warszawa, 12 września (dr Renata Kobylarz-Buła, dr Violetta Rezler-Wasielewska); 8–13) podczas spotkania *Koło historii. Rowerem po ścieżce historyczno-przyrodniczej w Łambinowicach* w ramach „Łambnowickich Spotkań Muzealnych” nt.: zabudowań po poligonowych na terenie Łambinowic (Monika Sobczak), Stalagu VIII B (344) Lamsdorf (dr Anna Wickiewicz), Stalagu 318/VIII F (344) Lamsdorf (mgr Sebastian Mikulec), Cmentarza Jeńców Radzieckich i Pomnika Martyrologii Jeńców Wojennych (mgr Ewelina Klimczak), Cmentarza Ofiar Obozu Pracy w Łambinowicach (mgr Elżbieta Góra, dr Renata Kobylarz-Buła) – Łambinowice, 28 września; 14) nt. niewoli powstańców warszawskich w ramach obchodów 74. rocznicy przybycia pierwszego transportu jeńców-powstańców warszawskich do Stalagu 344 Lamsdorf – Łambinowice, 6 października (dr Piotr Stanek); 15) nt. dr Danuty Berlińskiej podczas spotkania w ramach cyklu kulturalnego „Twarze Opola” – 11 października (dr Anna Czerner); 16–18) podczas wernisażu wystawy pt. *W obcych mundurach. Polacy – jeńcy I wojny światowej* – Opole, 11 listopada (mgr Ewelina Klimczak, dr Violetta Rezler-Wasielewska, dr Piotr Stanek).

Ponadto: 5 prelekcji podczas spotkań promujących wydawnictwa – Łambinowice, 17 marca i Opole, 21 czerwca (dr Violetta Rezler-Wasielewska – 2, dr Piotr Stanek – 2, mgr Bartosz Janczak – 1) oraz 13 prelekcji przeprowadzonych w ramach cykli kulturalnych: „Twarze Opola” (dr Violetta Rezler-Wasielewska – 4) i „Łambinowickie Spotkania Muzealne” (dr Violetta Rezler-Wasielewska – 5 i dr Renata Kobylarz-Buła – 4) (patrz: pkt 4 h).

- 19 wykładów: 1) nt. Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych i jego działalności na Wydziale Nauk Historycznych Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu – Toruń, 27 marca (dr Violetta Rezler-Wasielewska); 2) nt. mjr. Henryka Sucharskiego i obrony Westerplatte w Liceum Ogólnokształcącym nr 1 w Kępnie – Kępno, 17 kwietnia (dr Piotr Stanek); 3) nt. wojennych losów rtm. Witolda Pileckiego i o. Maksymiliana M. Kolbego w Powiatowym Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli – Nysa, 8 kwietnia (dr Piotr Stanek); 4) nt. zbrodni katyńskiej dla Akademii Młodych Serc

- Politechniki Opolskiej – Opole, 19 kwietnia (dr Piotr Stanek); 5) nt. postaw jeńców wojennych w niewoli w latach II wojny światowej w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Opolskiego – Opole, 28 maja (dr Piotr Stanek); 6) nt. sportu za drutami obozów jenieckich na Wydziale Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej – Opole, 4 czerwca (dr Piotr Stanek); 7) nt. jeńców brytyjskich w Stalagu VIII B (344) Lamsdorf w ramach Akademii Głogóweckiej Wiedzy – Głogówek, 11 czerwca; 8) pt. *Zwyciężony czy niepokonany. Ojciec Maksymilian Kolbe podczas II wojny światowej* – Łambinowice, 14 sierpnia (dr Piotr Stanek); 9) nt. żołnierzy Wojska Polskiego – jeńców obozów Lamsdorf w Zespole Szkół w Łambinowicach – Łambinowice, 3 września (dr Piotr Stanek); 10) nt. kobiet-żołnierzy Armii Krajowej na Śląsku Opolskim 1944 r. w Muzeum Uniwersytetu Opolskiego – Opole, 3 września (dr Piotr Stanek); 11) pt. *Polacy w obcych mundurach w obozach jenieckich podczas I wojny światowej* – Łambinowice, 14 września (dr Piotr Stanek); 12) nt. zbrodni katyńskiej w Liceum Ogólnokształcącym nr V w Opolu – 24 września (dr Piotr Stanek); 13) nt. niewoli powstańców warszawskich w Muzeum Więzienia Pawiak – Warszawa, 4 października (dr Piotr Stanek); 14–15) nt. rotmistrza Witolda Pileckiego, św. o. Maksymiliana M. Kolbego oraz systemu jenieckiego w ramach projektu „Lamsdorf-Auschwitz, Auschwitz-Lamsdorf” – Łambinowice, 5 października (dr Piotr Stanek); 16) nt. rtm. Witolda Pileckiego podczas sesji pt. „Rotmistrz Witold Pilecki w walce o Niepodległą” w Zespole Szkół Mechanicznych w Opolu – Opole, 25 października (dr Piotr Stanek); 17) *Łambinowickie zaduszki* w ramach cyklu kulturalnego „Łambinowickich Spotkań Muzealnych” – Łambinowice, 7 listopada (dr Violetta Rezler-Wasielewska); 18–19) pt. *Puste miejsca przy stole. Święta Bożego Narodzenia w latach II wojny światowej*: w ramach cyklu kulturalnego „Łambinowickich Spotkań Muzealnych” – Łambinowice, 12 grudnia (dr Renata Kobylarz-Buła, dr Anna Wickiewicz); dla uczestników Akademii Młodych Serc na Politechnice Opolskiej – Opole, 13 grudnia (dr Renata Kobylarz-Buła),
- 6 przemówień: 1–2) dwa rocznicowe wygłoszone podczas uroczystości: 73 rocznicy wyzwolenia Stalagu 344 Lamsdorf przed Pomnikiem Martyrologii Jeńców Wojennych – 17 marca i 74 rocznicy przybycia I transportu powstańców warszawskich do Stalagu 344 Lamsdorf – 6 października; 3–5) trzech finałów konkursów: 13 kwietnia, 8 i 18 czerwca; 6) podczas gali okazji przyznania nagród im. Karola Miarki – Opole, 27 września (dr Violetta Rezler-Wasielewska).

Odbyło się również 208 seansów filmowych (na 100 zaplanowanych), dotyczących tematyki jenieckiej. Była to głównie projekcja filmu pt. *Lambinowice/Lamsdorf. Muzeum i miejsce pamięci*;

- h) wydawnictwa, publikacje, informatory wydawane przez muzeum (działy merytoryczne, głównie Naukowy, dyrekcja)

Wydano 4 prace zwarte (na 5 planowanych), 1 informator (zgodnie z planem), 1 materiał edukacyjny oraz 3 ulotki:

- prace autorskie zwarte (1)
- Anna Wickiewicz, *Captivity in British Uniforms. Stalag VIII B (344) Lamsdorf*. [Seria: „Jeńcy Lamsdorf”, t. 3], Opole 2018, 152 s.+il. Nakład: 1000 egz. (2 wydanie). Koordynacja procesu wydawniczego: dr Anna Wickiewicz,
- redakcja naukowa prac zwartych (1)
- „Lambinowicki Rocznik Muzealny” 2017, t. 40. Nakład 300 egz. Redaktor tomu i koordynator procesu wydawniczego: dr Violetta Rezler-Wasielewska,
- inne (1)
- E. Klimczak, P. Stanek, *W obcych mundurach. Polacy – jeńcy I wojny światowej* [Informator wystawy], Opole 2018, 12 s. Nakład: 1000 egz.;
- koordynacja procesu wydawniczego: prac zwartych (2), materiałów edukacyjnych (1) i ulotek (3)
- *Niewola i nadzieja. Korespondencja jeniecka Krystyny i Andrzeja Mystkowskich z lat II wojny światowej*, oprac. Anna Matuchniak-Mystkowska, Jan Mystkowski, Piotr Stanek. Seria „Jeńcy wojenni 1939–1945. Fakty. Dokumenty. Sylwetki”, Opole 2018, 428 s. Nakład: 400 egz. Koordynacja procesu wydawniczego: dr Violetta Rezler-Wasielewska;
- Przemysław Jagieła, *Podchorążowie Wojska Polskiego w niewoli niemieckiej (1939–1945)*. Opole 2018, 312 s. Nakład: 300 egz. Koordynacja procesu wydawniczego: dr Piotr Stanek;
- Anna Wickiewicz, Bartosz Bezpałko, Dorota Musiał, Piotr Stanek *Zeszyt zadań* (do wystawy stałej pt. *W niewoli niemieckiej*), Opole 2018, 12 s.+il. Nakład: 1000. Koordynacja procesu wydawniczego: mgr Magdalena Kruk-Kuchcińska;

- 3 wersje językowe ulotki do wystawy stałej pt. *Jeńcy polscy w ZSRR*, format A5. Nakład: 6000 szt. [dodruk]. Koordynacja procesu wydawniczego: mgr Magdalena Kruk-Kuchcińska.

Ponadto trwały prace nad przygotowaniem do druku w 2019 r.:

- 41 tomu „Łambinowickiego Rocznika Muzealnego”. Redaktor i koordynacja procesu wydawniczego: mgr Bartosz Janczak,
- 6. pozycji serii „Jeńcy wojenni 1939–1945. Fakty. Dokumenty. Sylwetki”: *Plk Julian Janowski (1886–1970). Oficer piechoty i jeńiec dwóch wojen światowych* (tytuł roboczy), autor: mgr Bartosz Janczak. Koordynacja procesu wydawniczego: mgr Bartosz Janczak,
- Renata Kobylarz-Buła, Krzysztof Sznotala, *Wykaz niemieckich obozów jenieckich (1939–1945)*, wydanie 2. Koordynacja procesu wydawniczego: dr Renata Kobylarz-Buła;
- *Twarze Opola. Twarze Muzeum*, t. 2. Redaktor i koordynacja procesu wydawniczego: dr Violetta Rezler-Wasielewska,
- *Obozy w Lamsdorf/Łambinowicach (1870–1946)* (tytuł roboczy). Seria: „Teki edukacyjne IPN”. Publikacja wieloautorska, przygotowywana we współpracy z wrocławskim Oddziałem Instytutu Pamięci Narodowej. Koordynacja procesu wydawniczego: dr Renata Kobylarz-Buła, mgr Sebastian Mikulec, dr Anna Wickiewicz;

i) inne formy

(wszystkie działy, dyrekcja)

- w ramach obchodów rocznic historycznych i patriotycznych w Miejscu Pamięci Narodowej w Łambinowicach zorganizowano następujące uroczystości: 1) 73 rocznicę wyzwolenia Stalagu 344 Lamsdorf – 17 marca; 2) 74 rocznicę przybycia pierwszego transportu Powstańców Warszawskich do Stalagu 344 Lamsdorf – 6 października (głównie Dział Edukacji i Wystaw, dyrekcja),
- Muzeum uczestniczyło w wojewódzkich obchodach 100 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości – Opole, 11 listopada. Ponadto zorganizowało 7 wydarzeń wpisujących się w obchody Roku 100-lecia Niepodległości: 1) wernisaż wystawy czasowej pt. *Między pamięcią a zapomnieniem: archeologia pierwszowojennego obozu jenieckiego w Czersku* –

- 11 kwietnia; 2) cykl warsztatów archeologicznych dla młodzieży prowadzonych na wystawie pt. *Między pamięcią a zapomnieniem: archeologia pierwszowojennego obozu jenieckiego w Czersku* – 11 kwietnia–15 maja; 3) trzy przedsięwzięcia w ramach cyklu kulturalnego „Łambinowickie Spotkania Muzealne” (patrz poniżej); 4) wspólne śpiewanie hymnu, we współpracy z Przedszkolem Publicznym w Łambinowicach – Łambinowice 7 listopada; 5) nową wystawę czasową pt. *W obcych mundurach. Polacy – jeńcy I wojny światowej*, prezentowaną w Muzeum w Opolu oraz w szkołach na terenie województwa opolskiego (patrz p. 4a) – Opole, 11–20 listopada; 6) seminarium naukowego pt. „Polacy w obcych mundurach w obozach jenieckich w latach I wojny światowej” – Opole, 23 listopada; 7) Dni Otwarte w Centralnym Muzeum Jeńców Wojennych pod hasłem *Trzy zabory i trzy armie – jenieckie opowieści o drodze do Niepodległej* – Opole i Łambinowice, 27–30 listopada (Dział Edukacji i Wystaw, Dział Naukowy, Sekcja Komunikacji i Wizerunku, dyrekcja),
- pracownicy Muzeum uczestniczyli w uroczystościach w Miejscu Pamięci Narodowej w Łambinowicach, których organizatorami były inne instytucje i organizacje, tj.: 1) Dnia Pamięci o Tragedii Górnośląskiej, zorganizowanej przez Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim – Łambinowice, 28 stycznia; 2) Narodowego Dnia Pamięci Bohaterów Wojennych, zorganizowanego przez Ambasadę Rumuńską w Polsce – 17 maja; 3) Dnia Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej – 12 lipca; 4) Dnia Energetyka – 14 sierpnia. W organizację dwóch ostatnich wydarzeń Muzeum zaangażowało się na prośbę Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego oraz Elektrowni Opole (głównie Dział Edukacji i Wystaw, dyrekcja),
 - zorganizowano 3 spotkania rodzin jeńców wojennych, w tym 1–2) brytyjskich jeńców Stalagu VIII B (344) Lamsdorf – Łambinowice 7 i 11 września (głównie Dział Edukacji i Wystaw); 3) polskich jeńców. Partnerzy: Muzeum Katyńskie – Oddział Martyrologiczny Muzeum Wojska Polskiego oraz Ordynariat Polowy – Warszawa, 16 listopada (głównie Sekcja Komunikacji i Wizerunku, dyrekcja),
 - w Muzeum i poza nim zorganizowano 27 spotkań autorskich i promocyjnych z ludźmi nauki i kultury oraz ze świadkami historii: 1–4) w ramach cyklu „Twarze Opola” (szczegóły poniżej); 5–13) w ramach cyklu „Łambinowickie Spotkania Muzealne” (szczegóły poniżej); 14) promujące wydaw-

nictwo muzeum pt. *O niewoli w 70 lat po wojnie. Studia i materiały* pod red. V. Rezler-Wasielewskiej – Opole, 17 marca; 15) ze Sławomirem Frątczakiem i Ewą Kowalską z Muzeum Katyńskiego – Opole, 25 kwietnia; 16) promujące książkę pt. *Koniec wojny na Śląsku. Rok 1945. Studia i materiały* – Opole, 21 czerwca; 17) promujące wydawnictwo muzeum pt. *Wrześniowy epilog. Żołnierze Wojska Polskiego w obozach Lamsdorf*, autorstwa dr. Piotra Stanka – Opole, 1 września; 18–25) z powstańcami warszawskimi – jeńcami Stalagu 344 Lamsdorf – 6 października; z powstańcami warszawskimi: z Romualdem Malinowskim, Jerzym Temp-skim, Heleną Kamerską, Wandą Traczyk-Stawską, Włodzimierzem Wiśniewskim, Bronisławem Maciaszczykiem – Łambinowice, 5 października; 26–27) z Andrzejem Pileckim, Krzysztofem Kosiosem i Marco Particellim pt. „Okiem rodziny. Okiem pisarza. Rotmistrz Witold Pilecki” – Opole, 5 października (głównie Dział Edukacji i Wystaw, Sekcja Komunikacji i Wizerunku, dyrekcja),

- w ramach cyklu „Łambinowickie Spotkania Muzealne”, realizowanego w siedzibie Muzeum w Łambinowicach, zorganizowano 9 spotkań: 1) z Wandą Traczyk-Stawską i Piotrem Koryckim pt. *Matka Boska Armii Krajowej* – 16 marca; 2) z dr. Dawidem Kobiałką, mgr. Mikołajem Kostyrko pt. *Kiedy archeologia pomaga historii: materialne pozostałości po pierwszowojennym obozie jenieckim w Czersku* – 11 kwietnia; 3) z Piotrem Witkiem i Katarzyną Byrą pt. *Lotnicze historie w Mańkowicach* – 9 maja; 4) z dr. Januszem Mokroszem pt. *Aleksander Zawadzki – losy patrona śląskich ulic* – 6 czerwca; 5) z dr. Piotrem Stankiem pt. *Polacy w obozach jenieckich w czasie I wojny światowej* – 14 września; 6) pt. *Koło historii. Rowerem po ścieżce historyczno-przyrodniczej w Łambinowicach* w ramach ogólnopolskiej akcji 60+ Kultura oraz Europejskich Dni Dziedzictwa – 28 września (mgr Elżbieta Góra, mgr Ewelina Klimczak, dr Renata Kobylarz-Buła, mgr Sebastian Mikulec, Monika Sobczak, dr Anna Wickiewicz); 7) z Romanem Janasem pt. *Jeńcy Lamsdorf na pograniczu polsko-czeskim* – 17 października; 8) z dr. Violetką Rezler-Wasielewską pt. *Łambinowickie Zaduszki* – 7 listopada; 9) z dr. Renatą Kobylarz-Bułą i dr. Anną Wickiewicz pt. *Puste miejsce przy stole. Boże Narodzenie w niewoli niemieckiej i radzieckiej w latach II wojny światowej* – 12 grudnia (głównie Dział Edukacji i Wystaw, dyrekcja),
- w ramach cyklu „Twarze Opola” odbyły się 4 spotkania: 1) z prof. dr hab.

- Danutą Kisielewicz pt. *W służbie nauki, edukacji i pamięci*, 19 kwietnia; 2) z Małgorzatą Futkowską i Jerzym Beskim pt. *Władysław Początek. Reminiscencje*, 24 maja; 3) z dr Magdaleną Piejko, dr Anną Czerner i dr. Michałem Wanke pt. *Danuta Berlińska – romantyczna i metodyczna. Czego nas nauczyła, co nam pozostawiła?*, 11 października; 4) z Markiem Maruszką pt. *Opolscy twórcy w obiektywie Marka Maruszaka*, 29 listopada (głównie Sekcja Komunikacji i Wizerunku, dyrekcja),
- zorganizowano 3 wernisaże oraz finał wystaw czasowych w Muzeum: 1) „*Tatusiu, kiedy wrócisz?*” *Polskie rodziny w latach II wojny światowej* – Opole, 20 marca (finał); 2) *Między pamięcią a zapomnieniem: archeologia pierwszowojennego obozu jenieckiego w Cztersku* – Opole, 11 kwietnia; 3) *Pejzaż wewnętrzny* – cykl prac fotograficznych Tomasza Michałowskiego – Opole, 28 września; 4) *W obcych mundurach. Polacy – jeńcy I wojny światowej* – Opole, 11 listopada (głównie Sekcja Komunikacji i Wizerunku, dyrekcja),
 - uczestniczono w 7 wernisażach wystaw czasowych Muzeum, zorganizowanych poza nim: 1) pt. *Życie sportowe żołnierzy polskich w niewoli niemieckiej 1939–1945* w Centrum Dokumentacji Deportacji Górnoślązków do ZSRR w 1945 r. – Radzionków, 22 lutego; 2) pt. „*Tatusiu, kiedy wrócisz?*” *Polskie rodziny w latach II wojny światowej* w Centrum Kultury i Promocji – Kraśnik, 22 marca; 3) pt. *Portrety jeńców* w Miejscu Pamięci Ehrenhain Zeithain – Zeithain, 23 marca; 4) pt. *Muzeum w miejscu pamięci* na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika – Toruń, 27 marca; 5) pt. *Życie sportowe żołnierzy polskich w niewoli niemieckiej 1939–1945* na Politechnice Opolskiej – Opole, 5 czerwca; 6–7) pt. „*Tatusiu, kiedy wrócisz?*” *Polskie rodziny w latach II wojny światowej*: w Miejskim Domu Kultury w Makowie Mazowieckim – 1 września, w Muzeum Katyńskim. Oddziale Martyrologicznym Muzeum Wojska Polskiego – 17 września (głównie działy Edukacji i Wystaw, Naukowy oraz Sekcja Komunikacji i Wizerunku, dyrekcja),
 - przeprowadzono 2 konkursy cykliczne: 1) XXVI edycję Konkursu Recytatorskiego Poezji Jenieckiej *Nie traćmy pamięci* – 13 kwietnia; 2) X edycję ogólnopolskiego konkursu na projekt historyczny *Póki nie jest za późno* – 1 stycznia–8 czerwca (głównie Dział Edukacji i Wystaw, Naukowy, dyrekcja),
 - współorganizowano konkurs nt. losów Witolda Pileckiego w Publicznej

Szkole Podstawowej nr 31 w Opolu – Opole, 22 lutego (Dział Naukowy, zastępca dyrektora),

- Muzeum uczestniczyło z własnym programem w: 1) XVII Opolskim Pikniku Naukowym w ramach Opolskiego Festiwalu Nauki – Opole, 13 maja; 2) Dniu Ukraińskim w Opolu pod hasłem „Opolskie wita” – Opole, 27 maja; 3) Dniach Gminy Łambinowice (8–10 czerwca); 4) III Festiwalu Książki w Opolu – Opole, 15–17 czerwca; 5) Europejskich Dniach Dziedzictwa – Łambinowice, 14 września; 6) ogólnopolskiej akcji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego 60+ Kultura – Łambinowice, 28–30 września; 7) XXVII Targach Książki Historycznej – Warszawa, 29 listopada–2 grudnia (wszystkie działy merytoryczne, Sekcja Komunikacji i Wizerunku, dyrekcja),
- zorganizowano: 1) XI Plener Plastyczny w Łambinowicach dla uczniów Zespołu Państwowych Pałcówek Kształcenia Plastycznego w Opolu – Łambinowice, 4–6 czerwca; 2) XIII Dni Otwarte w Muzeum – Łambinowice, 27–30 listopada (głównie Dział Edukacji i Wystaw),
- Muzeum sprawowało honorowy patronat nad: 1) Miejskim Konkursem Plastyczno-Literackim pt. „Kapral Wojtek – niezwykły żołnierz 2 Korpusu Polskiego Armii Andersa” – Opole, 29 maja; 2) Miejskim Konkursem Artystyczno-Literackim pt. „P jak Polska – nieulegli bohaterowie Józef Piłsudski i Witold Pilecki” – Opole, 18 czerwca; 3) uroczystością odsłonięcia tablicy, upamiętniającej jeńców francuskich ze Stalagu XX B Marienburg – Pruszcz Gdański, 26 czerwca,
- w ramach działań służących promocji Muzeum: 1) utrzymywano współpracę ze środkami masowego przekazu; 2) systematycznie uaktualniano informacje prezentowane na witrynie internetowej Muzeum i Facebooku; 3) odbywało się monitorowanie kont Muzeum w mediach społecznościowych i aplikacjach internetowych; 4) propagowano *Ofertę edukacyjną Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych* w szkołach i placówkach kulturalnych, na portalach edukacyjnych i w ośrodkach metodycznych; 5) utrzymywano kontakty oraz przygotowywano oferty (również edukacyjne) i pakiety materiałów dla placówek i instytucji, które zwracały się do Muzeum; 6–9) przygotowano i koordynowano druk materiałów promujących działalność muzeum: archiwalnych teczek bezkwasowych, toreb, zaproszeń, plakatów; 10) zorganizowano uruchomienie nowego sklepu internetowego oraz internetowego forum „Stacja Integracja – Historie Rodzin

ne” dla rodzin polskich jeńców wojennych (głównie Sekcja Komunikacji i Wizerunku, Dział Edukacji i Wystaw, Dział Zbiorów i Konserwacji, dyrekcja),

- wypracowana została nowa identyfikacja wizualna Muzeum, tj.: logo, paleta kolorów, dobór fontów, projekty i siatki materiałów drukowanych jak np. akcydensy, ulotki, materiały edukacyjne, plakaty, projekty i szablony materiałów internetowych, ponadto identyfikacja zewnętrzna Muzeum i identyfikacja jego wnętrza (głównie Sekcja Komunikacji i Wizerunku, dyrekcja),
- pracownicy Muzeum udzielili 86 wywiadów dla prasy, radia i telewizji:
 - mgr Elżbieta Góra (3) nt.: 1) konserwacji zbiorów korespondencji jenieckiej Konstantego Prandckiego dla „NTO” (publikacja: 24 lutego); 2) muzealnych zbiorów zabytkowych związanych z powstaniem warszawskim oraz jeńcami Stalagu 344 Lamsdorf dla TVP Opole (emisja: 31 sierpnia); 3) obiektów pozyskanych w czasie wizyty rodzin jeńców brytyjskich dla TVP Opole (emisja: 7 września);
 - mgr Krzysztof Harupa (1) nt.: pamiątek Kazimierza Kopczyńskiego dla „NTO” (publikacja: 3 lutego);
 - mgr Piotr Jędorowicz (1) nt.: pamiątek Janusza Ślubicz-Załęskiego dla „NTO” (publikacja: 24 lutego);
 - mgr Ewelina Klimczak (1) nt.: X edycji ogólnopolskiego konkursu na projekt historyczny pt. *Póki nie jest za późno* dla Radia Doxa – 8 czerwca (czas emisji nieznany);
 - dr Renata Kobylarz-Buła (15) nt.: 1–5) wystawy czasowej „*Tatusiu, kiedy wrócisz?*” *Polskie rodziny w latach II wojny światowej* dla: TVP Opole – 3 stycznia (emisja: 3 stycznia), Radia Złote Przeboje i Radia Pogoda (czas emisji nieznany), „Polski Zbrojnej” – 12 stycznia (publikacja: 10 lutego, online), dla Radia Opole – 20 marca (emisja: 20 marca), dla PAP – 20 marca (emisja: 20 marca); 6) nabytków CMJW dla „NTO” – 31 stycznia (druk: 3–4 lutego); 7) historii i pamięci o Obozie Pracy w Łambinowicach (1945–1946) dla Radia Opole – 8 lutego (emisja: 8 lutego); 8) działalności Stowarzyszenia Przyjaciół CMJW dla Radia Opole – 5 marca (emisja: 5 marca); 9) oferty CMJW w trakcie Dnia Ukraińskiego w Opolu podczas konferencji prasowej – 24 maja (emisja: 24 maja); 10–11) ogólnopolskiego konkursu na projekt historyczny „Póki nie jest za późno” dla TVP Opole

- i „NTO” – 8 czerwca (emisja: 8 czerwca, druk: 11 czerwca, online); 12–13 pobytu powstańców warszawskich w Stalagu 344 Lamsdorf w rocznicę wybuchu powstania warszawskiego dla Radia Opole – 31 lipca i 1 sierpnia (transmisja: 31 lipca i 1 sierpnia); 14) zjazdów rodzin brytyjskich jeńców Stalagu VIII B (344) Lamsdorf dla TVP Opole – 7 września (emisja: 7 września); 15) ogólnopolskiego spotkania rodzin jenieckich dla Telewizji Trwam – 16 listopada (emisja: 16 listopada);
- mgr Magdalena Kruk-Kuchcińska (10) nt.: 1) zakończonego remontu Muzeum dla TVP Opole – 3 stycznia (emisja: 3 stycznia); 2) wystawy pt. *Między pamięcią a zapomnieniem – archeologia pierwszowojennego obozu jenieckiego w Czersku* dla Radia Opole – 10 kwietnia (czas emisji nieznan); 3) planowanego konkursu dot. rodzinnych pamiątek dla Meloradia – 29 sierpnia (czas emisji nieznan); 4–5) wystawy czasowej pt. *W obcych mundurach. Polacy-jeńcy I wojny światowej* dla TVP Opole i Radia Opole – 11 listopada (emisja: 11 listopada); 6) zjazdu rodzin jenieckich oraz prowadzonej zbiórki pamiątek jenieckich dla Telewizji Trwam (emisja: 16 listopada); 7) Dni Otwartych w CMJW, remontu Muzeum, otrzymanych darów oraz forum *Stacja Integracja. Historie rodzinne* dla Meloradia – 28 listopada (czas emisji nieznan); 8) Dni Otwartych dla Radia Doxa – 27 listopada (emisja: 27 listopada); 9) forum *Stacja Integracja. Historie rodzinne* dla TVP Opole – 27 listopada (emisja: 27 listopada); 10) spotkań z brytyjskimi potomkami jeńców wojennych dla „NTO” (publikacja: 22 grudnia);
 - mgr Sebastian Mikulec (1) nt. losów żołnierzy polskich w latach II wojny światowej w Lamsdorf i Śląsku dla TVP Szczecin – 12 grudnia (czas emisji nieznan);
 - dr Piotr Stanek (21) nt.: 1) Marszów Śmierci na Górnym Śląsku dla Radia Opole (Łoża Radiowa) – 2 lutego (emisja: 2 lutego); 2–3) sportu jenieckiego dla TVP Katowice i Meloradio – 22 lutego (czas emisji nieznan); 4) zbrodni katyńskiej dla Radia Doxa – 13 kwietnia (emisja: 13 kwietnia); 5–7) książki pt. *Koniec wojny na Śląsku. Rok 1945. Studia i materiały*: dla Radia Opole (Łoża Radiowa) – 20 czerwca (emisja: 20 czerwca), Radia Opole i Radia Doxa – 21 czerwca (emisja: 21 czerwca); 8–11) żołnierzy Wojska Polskiego – jeńców wojennych, pracujących w rolnictwie śląskim dla TVP Opole, Radia Opole, PAP – 12 lipca (emisja: 12 lipca), „Gościa Niedzielnego” (publikacja: 22 lipca); 12) św. o. Maksymiliana M. Kolbego dla Radia Opole – 13 sierpnia (emisja: 13 sierpnia); 13) 79 rocznicy

- wybuchu II wojny światowej dla „NTO” – 31 sierpnia (publikacja: 31 sierpnia); 14) kobiet-żołnierzy AK jeńców wojennych dla Telewizji Studenckiej UO – 3 września (czas emisji nieznan); 15–16) 79 rocznicy agresji ZSRR na Polskę dla TVP i Radia Doxa – 17 września (czas emisji: 17 września); 17) 74 rocznicy przybycia pierwszego transportu powstańców warszawskich do Stalagu 344 Lamsdorf dla TVP Opole i Radia Opole – 6 października (emisja: 6 października); 18) żołnierzy z Nowej Zelandii w obozach Lamsdorf dla telewizji nowozelandzkiej – Opole, 5 listopada (czas emisji: nieznan); 19–20) Polaków – jeńców I wojny światowej dla TVP Opole, PAP – 11 listopada (emisja: 11 listopada); 21) Polaków w obcych mundurach, jeńców z lat I wojny światowej dla Radia Doxa – 23 listopada (emisja: 23 listopada);
- dr Violetta Rezler-Wasielewska (23) nt. 1–2) jenieckiej korespondencji z czasów II wojny światowej dla „NTO” – 19 stycznia i 14 lutego (publikacja: 21 i 24 lutego); 3) remontu budynku Muzeum w Opolu dla Radia Żłote Przeboje i Radia Pogoda – 24 stycznia (czas emisji nieznan); 4–6) 73 rocznicy wyzwolenia Stalagu 344 Lamsdorf dla „NTO”, Radia Opole i TVP Opole – 17 marca (publikacja i emisja: 17 marca); 7–8) prowadzenia nieinwazyjnych badań archeologicznych na terenie byłego obozu jenieckiego w Czersku dla Radia Doxa i Radia Maryja – 11 kwietnia (emisja: 11 kwietnia i 9 maja); 9) Konkursu Recytatorskiego Poezji Jenieckiej *Nie traćmy pamięci* dla TVP Opole – 13 kwietnia (emisja: 13 kwietnia); 10) Zbrodni Katyńskiej i współpracy Muzeum z Muzeum Katyńskim dla Radia Opole – 25 kwietnia (emisja: 25 kwietnia); 11) artefaktów jenieckich wystawionych na aukcji w gdańskim oddziale Sopockiego Domu Aukcyjnego dla trójmiasto.wyborcza.pl – 26 kwietnia (publikacja: 26 kwietnia); 12) rumuńskich grobów na Starym Cmentarzu Jenieckim w Łambinowicach dla Radia Opole – 16 maja (emisja: 16 maja); 13) uroczystości upamiętniającej jeńców rumuńskich z lat I wojny światowej w Łambinowicach dla Radia Opole – 17 maja (emisja: 17 maja); 14) otrzymanego przez Muzeum wyróżnienia w Konkursie na Wydarzenie Muzealne Roku Sybilla 2017 dla „NTO” – 24 maja (publikacja: 28 maja); 15) Ogólnopolskiego konkursu na projekt historyczny *Póki nie za późno* dla Radia Doxa – 8 czerwca (emisja: 8 czerwca); 16) Europejskiego Dnia Pamięci Ofiar Stalinizmu i Nazizmu dla Radia Doxa – 23 sierpnia (emisja: 23 sierpnia); 17) wystawy *Portrety Jeńców* dla „Sächsische Zeitung” – 3 września (publikacja: 4 września); 18) wystawy „*Tatusiu, kiedy wrócisz?*” *Polskie*

rodziny w latach II wojny światowej dla makowonline.pl – 1 września (publikacja: 8 września); 19–20) otrzymanej nagrody im. Karola Miarki dla Radia Opole i TVP Opole – 26 września (emisja: 26 września); 21–22) Łambinowickich Zaduszek dla PAP – 7 listopada (publikacja: 7 listopada, dzieje.pl) oraz Radia Opole – 7 listopada (emisja: 7 listopada); 23) wystawy *W obcych mundurach. Polacy-jeńcy I wojny światowej* dla TVP Opole – 11 listopada (emisja: 11 listopada);

- dr Anna Wickiewicz (10) nt.: 1) zjazdu rodzin jeńców brytyjskich Stalagu VIII B (344) Lamsdorf dla Gościa Niedzielnego – 7 września (publikacja: 27 września); 2) zjazdu rodzin jeńców brytyjskich Stalagu VIII B (344) Lamsdorf dla TVP Opole – 7 września (emisja: 7 września); 3–4) jeńców brytyjskich w Stalagu VIII B (344) Lamsdorf do czasopism: *Family Tree* i *History of War* – 11 września (czas publikacji nieznany); 5) rocznicy przybycia pierwszego transportu powstańców warszawskich do Stalagu 344 Lamsdorf dla Radia Opole – 5 października (emisja: 5 października); 6) jeńców brytyjskich Stalagu VIII B (344) Lamsdorf dla TV Nowozelandzkiej – 5 listopada (czas emisji nieznany); 7) Dni Otwartych Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych dla Radia Opole – 28 listopada (emisja: 28 listopada); 8) Dni Otwartych Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych dla TVP Opole – 28 listopada (emisja: 28 listopada); 9) Dni Otwartych Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych dla „NTO” – 28 listopada (publikacja: 28 listopada); 10) pamiątek jeńców brytyjskich przekazanych do zbiorów CMJW dla „NTO” – 17 grudnia (publikacja: 22 grudnia).

5. Działalność naukowo-badawcza

(głównie Dział Naukowy)

a) prace badawcze

* muzealnego zespołu badawczego

polegały na kontynuacji prac w ramach projektów badawczych: 1) *Żołnierze polscy w niewoli Wehrmachtu i NKWD*; 2) *Żołnierze świata w obozach Lamsdorf*; 3) *Obozy jenieckie w Polsce (i Europie) po II wojnie światowej*; 4) *Monografia Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych*.

W celu intensyfikacji badań dotyczących ww. zagadnień przeprowadzone zostały kwerendy naukowe w: Studium Polski Podziemnej, The National Archives w Londynie, Instytucie Polskim i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie, Instytucie Józefa Piłsudskiego w Londynie, Bibliotece

Polskiej POSK w Londynie, Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Archiwum Narodowym w Krakowie, Wojskowym Biurze Historycznym, Archiwum Związku Nauczycielstwa Polskiego, Archiwum Akt Nowych, Archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych;

* o charakterze indywidualnym

koncentrowały się wokół tematów: 1–2) *Obóz specjalny NKWD w Griażowcu 1940–1941; Pułkownik Julian Janowski (1886–1970)* (kwerenda w CMJW, Archiwum Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie) – mgr Bartosz Janczak; 3–5) *Praca przymusowa jeńców wojennych*, w tym zwłaszcza *Jeńcy polscy w obozach w Nürnberg w latach II wojny światowej* (kwerenda w CMJW, Muzeum Powstania Warszawskiego, Bibliotece Narodowej, Instytucie Pamięci Narodowej, Instytucie Józefa Piłsudskiego w Londynie) w ramach realizacji projektu „Teren Zjazdów NSDAP w Norymberdze jako miejsce pracy przymusowej w III Rzeszy”; *Polacy w niewoli w czasie I wojny światowej* (kwerenda w CMJW, Archiwum Akt Nowych, Archiwum Narodowym w Krakowie, Archiwum Państwowym w Poznaniu, Bibliotece Narodowej, International Committee of the Red Cross, Książnicy Cieszyńskiej, Library of Congress, Muzeum Czynu Powstańczego Oddział Muzeum Śląska Opolskiego, Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie, Narodowym Archiwum Cyfrowym, Państwowym Instytucie Naukowym – Instytucie Śląskim w Opolu, Staatsbibliothek zu Berlin Preußischer Kulturbesitz, europeana.eu, polona.pl); *Zaloga stalagów VIII B, 318/VIII F, 344 Lamsdorf* (kontynuacja prac) – mgr Ewelina Klimczak; 6–7) *Losy Ślązaków – byłych żołnierzy Wehrmachtu w powojennej Polsce* (kwerendy w Archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Instytucie Pamięci Narodowej); *Polscy jeńcy wojenni w obozach XIII Okręgu Wojskowego Wehrmachtu* (kwerendy w CMJW, Archiwum Polskiego Czerwonego Krzyża, Muzeum Sportu w Warszawie, Archiwum Akt Nowych, Instytucie Pamięci Narodowej, zbiorach prywatnych) w ramach realizacji projektu „Teren Zjazdów NSDAP w Norymberdze jako miejsce pracy przymusowej w III Rzeszy” – dr Renata Kobylarz-Buła; 8–11) *Żydzi – polscy jeńcy wojenni w obozach jenieckich Wehrmachtu i NKWD, Działalność kulturalna polskich jeńców wojennych w obozach jenieckich Wehrmachtu i NKWD, Edukacja w miejscach pamięci narodowej, Monografia Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych* – dr Violetta Rezler-Wasielewska (kontynuacja prac); 12–15) *Polacy w niewoli w czasie I woj-*

ny światowej (kwerenda w CMJW, Archiwum Akt Nowych, Archiwum Narodowym w Krakowie, Archiwum Państwowym w Poznaniu, Bibliotece Narodowej, International Committee of the Red Cross, Książnicy Cieszyńskiej, Library of Congress, Muzeum Czynu Powstańczego Oddział Muzeum Śląska Opolskiego, Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie, Narodowym Archiwum Cyfrowym, Państwowym Instytucie Naukowym – Instytucie Śląskim w Opolu, Staatsbibliothek zu Berlin Preußischer Kulturbesitz, europeana.eu, polona.pl); *Powstańcy warszawscy w niewoli Wehrmachtu* (kontynuacja prac); *Żołnierze kampanii polskiej 1939 r. w Stalagu VIII B Lamsdorf* (kontynuacja prac); *Jeńcy francuscy w obozach Lamsdorf* (kwerenda w Archiwum Towarzystwa Jezuitów w Krakowie) – dr Piotr Stanek; 16–17) *Żołnierze Brytyjskiej Wspólnoty Narodów w niewoli niemieckiej w czasie II wojny światowej*; *Praca przymusowa jeńców brytyjskich Stalagu VIII B (344) Lamsdorf* – dr Anna Wickiewicz (kontynuacja prac).

b) indywidualne osiągnięcia naukowe

Opublikowano łącznie 28 prac. Są to: 1 zwięzła praca autorska, 3 zwięzłe prace pod redakcją i w opracowaniu, 1 informator, 8 artykułów naukowych, 2 recenzje, 4 materiały edukacyjne oraz 13 innych tekstów. Koordynacji procesu wydawniczego prac zwięzłych i innych druków towarzyszyły naukowe konsultacje.

W druku znajduje się 7 tekstów: 6 artykułów naukowych i 1 popularnonaukowy.

Pracownicy przygotowują do publikacji łącznie kolejnych 27 prac: 2 prace zwięzłe autorskie, 2 prace zwięzłe pod redakcją, 10 artykułów naukowych i 3 popularnonaukowe, 2 omówienia i 8 innych materiałów. Rozpoczęty jest również proces wydawniczy 1 publikacji.

* prace autorskie zwięzłe (3)

opublikowane (1)	
dr Anna Wickiewicz (1)	– <i>Captivity in British Uniforms. Stalag VIII B (344) Lamsdorf</i> . Seria: „Jeńcy Lamsdorf”, t. 3, Opole 2018 (wydanie 2);

w przygotowaniu (2)	
mgr Bartosz Janczak (1)	– <i>Plk Julian Janowski (1886–1970). Oficer piechoty i jeńiec dwóch wojen światowych</i> (tytuł roboczy). Seria „Fakty. Sylwetki. Dokumenty”. Przewidywany termin druku: 2019 r.
dr Renata Kobylarz-Buła mgr Krzysztof Sznotala (1)	– <i>Wykaz niemieckich obozów jenieckich (1939–1945)</i> (wydanie 2). Seria „Informacja”. Przewidywany termin druku: 2019 r.

* redakcja naukowa/opracowanie prac zwartych (5)

opublikowane (3)	
dr Violetta Rezler-Wasielewska (1)	– „Łambinowicki Rocznik Muzealny” 2017, t. 40;
dr Piotr Stanek (2)	– <i>Koniec wojny na Śląsku. Rok 1945. Studia i materiały</i> , Wrocław-Opole-Warszawa 2018 (współredaktorzy: Ksawery Jasiak, Krzysztof Kawalec), – <i>Niewola i nadzieja. Korespondencja jeniecka Krystyny i Andrzeja Mystkowskich z lat II wojny światowej</i> . Seria „Jeńcy wojenni 1939–1945. Fakty. Dokumenty. Sylwetki”, Opole 2018 (oprac. wspólnie z Anną Matuchniak-Mystkowską i Janem Mystkowskim);
w przygotowaniu (2)	
mgr Bartosz Janczak (1)	– „Łambinowicki Rocznik Muzealny” 2018, t. 41. Przewidywany termin druku: 2019 r.
dr Violetta Rezler-Wasielewska (1)	– <i>Twarze Opola. Twarze Muzeum</i> , t. 2. Przewidywany termin druku: 2019 r.;

* informatory (1)

opublikowane (1)	
mgr Ewelina Klimczak, dr Piotr Stanek (1)	– <i>W obcych mundurach. Polacy-jeńcy I wojny światowej</i> [informatory wystawy], Opole 2018;

* koordynacja procesu wydawniczego (6)

opublikowane (5)	
mgr Magda Kruk-Kuchcińska (4)	– Anna Wickiewicz, Bartosz Bezpałko, Dorota Musiał, Piotr Stanek, <i>Zeszyt zadań</i> [do wystawy stałej pt. <i>W niewoli niemieckiej</i>], Opole 2018, – 3 wersje językowe ulotki do wystawy stałej pt. <i>Jeńcy polscy w ZSRR</i> [dodruk],
dr Piotr Stanek (1)	– Przemysław Jagieła, <i>Podchorążowie Wojska Polskiego w niewoli niemieckiej 1939–1945</i> , Opole 2018;
w przygotowaniu (1)	
dr Renata Kobylarz-Buła, mgr Sebastian Mikulec, dr Anna Wickiewicz (1)	– <i>Obozy w Lamsdorf/Łambinowicach (1870–1946)</i> (tytuł roboczy). Seria: „Teki edukacyjne IPN”, we współpracy z oddziałem Instytutu Pamięci Narodowej we Wrocławiu;

* artykuły naukowe (25)

opublikowane (8)	
mgr Bartosz Janczak (1)	– <i>Uratowani od zagłady katyńskiej a funkcjonariusze NKWD (na przykładzie obozu w Griażowcu (1940–1941), [w:] Świadkowie: Między</i>

	<i>ofiarą a sprawcą zbrodni</i> , red. A. Bartuś, Oświęcim 2017, s. 197–208,
mgr Ewelina Klimczak (1)	– <i>Pierwszowojenny obóz jeniecki Lamsdorf w dokumentach Bundesarchiv. Auswärtiges Amt</i> , „Łambinowicki Rocznik Muzealny” 2017, t. 40,
dr Renata Kobylarz-Buła (1)	– <i>Miejsca pamięci jako pozaszkolne miejsca edukacji</i> , [w:] <i>Muzea martyrologiczne w Polsce i Niemczech. Pamięć – edukacja – turystyka</i> , red. E. Heitzer, G. Morsch, R. Traba, K. Woniak, s. 169–183,
dr Violetta Rezler-Wasielewska (2)	– <i>Muzea martyrologiczne w Polsce jako ośrodki badań historycznych</i> , [w:] <i>Artificem commendant opus. Region – pamięć – polityka. Studia i materiały ofiarowane profesor Danucie Kisielewicz</i> , red. E. Ganowicz, Opole 2018, s. 361–388 (współautor: dr Piotr Stanek), – <i>Czterdzieści tomów „Łambinowickiego Rocznika Muzealnego</i> , „Łambinowicki Rocznik Muzealny” 2017, t. 40,
dr Piotr Stanek (4)	– <i>Ewakuacja jeńców wojennych ze Stalagu 344 Lamsdorf</i> , [w:] <i>Koniec wojny na Śląsku. Rok 1945. Studia i materiały</i> , red. K. Jasiak, K. Kawalec, P. Stanek, Wrocław-Opole-Warszawa 2018, s. 88–99, – <i>Historia oflagów II B Arnswalde i II D Gross Born</i> , [w:] <i>Niewola i nadzieja. Korespondencja wojenna Andrzeja i Krystyny Mystkowskich</i> , oprac. A. Matuchniak-Mystkowska, J. Mystkowski, P. Stanek, Seria „Jeńcy wojenni 1939–1945. Fakty, dokumenty, sylwetki”, Opole 2018, s. 11–30, – <i>Muzea martyrologiczne w Polsce jako ośrodki badań historycznych</i> , [w:] <i>Artificem commen-</i>

	<p><i>dant opus. Region – pamięć – polityka. Studia i materiały ofiarowane profesor Danucie Kisielewicz, red. E. Ganowicz, Opole 2018, s. 361–388 (współautorka: dr Violetta Rezler-Wasielewska),</i></p> <p>– <i>Obozy dla jeńców Polaków w niewoli niemieckiej w latach I wojny światowej</i>, „Łambinowicki Rocznik Muzealny” 2017, t. 40;</p>
w druku (6)	
mgr Bartosz Janczak (2)	<p>– <i>2. Dywizja Strzelców Pieszych w zbiorach Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach-Opolu</i> w wydawnictwie pokonferencyjnym IPN Katowice,</p> <p>– <i>Armia Polska na Wschodzie w latach 1942–1943. Powstanie, organizacja, wyszkolenie</i> w wydawnictwie pokonferencyjnym IPN Rzeszów;</p>
mgr Ewelina Klimczak (2)	<p>– <i>„Kamyczki” na szanću pamięci o Katyniu...</i> w wydawnictwie pokonferencyjnym Muzeum Katyńskiego,</p> <p>– <i>Służba strażników Stalagu VIII B Lamsdorf w czasie II wojny światowej. Regulaminy i realia</i> w „Acta Univeristatis Lodziensis. Folia Historica” 2018, nr 101,</p>
dr Piotr Stanek (1)	– <i>Jeniecki monolit? Nieformalna hierarchia jeniecka w obozach Wehrmachtu w latach II wojny światowej</i> w wydawnictwie Uniwersytetu Jagiellońskiego,
dr Anna Wickiewicz (1)	– <i>Brytyjczycy w Derschau (Suchy Bór) w czasie II wojny światowej</i> (współautorka: prof. Danuta Kisielewicz) w wydawnictwie <i>Ludzie mówią... Kronika Suchego Boru</i> ;

w przygotowaniu (10)	
mgr Bartosz Janczak (4)	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Por. dr Roman Martini – prokurator badający zbrodnię katyńską</i> do „Opolskich Studiów Prawniczych”, – <i>Oficerowie – jeńcy Wehrmachtu w 2. Korpusie Polskim w latach 1945–1947</i> do „Dziejów Najnowszych”, – <i>Gen. bryg. Jerzy Wołkowicki – bohater bitwy pod Cuszimą w niewoli sowieckiej</i> do 41 tomu „Łambinowickiego Rocznika Muzealnego”, – <i>Płk Julian Janowski (1886–1970). Studium biograficzne</i> do 54 tomu „Rocznika Przemyskiego”,
mgr Ewelina Klimczak (2)	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Bez orzelka. Polscy jeńcy wojenni w Oflagu II D Gross Born (1939–1945)</i> do „Rocznika Ziem Zachodnich”, – <i>Los polskich jeńców wojennych – przymusowych robotników w XIII Okręgu Wojskowym Wehrmachtu</i> do wydawnictwa pokonferencyjnego IPN,
dr Renata Kobylarz-Buła (3)	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Brytyjska misja wojskowa w Łambinowicach po zakończeniu II wojny światowej</i> do „Łambinowickiego Rocznika Muzealnego”, – <i>Wprowadzenie do Teki Edukacyjnej Obozu w Lamsdorf/Łambinowicach (1870–1946)</i> we współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej we Wrocławiu, – <i>Polacy – żołnierze Wehrmachtu w obozie jeńnickim w Donna Nook, North Somercotes w Wielkiej Brytanii</i> do „Przegląd Zachodniego”,
dr Piotr Stanek (1)	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Ksiądz Józef Holubowicz – kapelan jeńców</i>

	<i>francuskich w Lamsdorf 1870/1871 r. do „Łambinowickiego Rocznika Muzealnego”;</i>
--	--

* artykuły popularnonaukowe (4)

w druku (1)	
mgr Ewelina Klimczak (1)	– <i>Die Ausnahme bestätigt die Regel... Georgij Iwanowitsch Daniłow – Kriegsgefangener-Maler in Stalag Lamsdorf</i> na stronie internetowej CMJW (wersja niemieckojęzyczna);
w przygotowaniu (3)	
mgr Bartosz Janczak (2)	– <i>Obóz jeniecki w Krzywym Rogu w latach 1939–1941</i> do portalu internetowego histmag.org, – <i>Obóz specjalny NKWD Griazowiec</i> na stronie internetowej cmjw.pl,
dr Piotr Stanek (1)	– <i>Obóz dla jeńców Polaków w Niemczech w latach I wojny światowej</i> do „Biuletynu Informatycznego” ŚZZAK – Okręg Opole;

* omówienia i recenzje (4)

opublikowane (2)	
mgr Bartosz Janczak (1)	– <i>J. Szczęśniak, W czerwonym jarzmie. Z dziejów jeńców polskich w niewoli sowieckiej w latach 1939–1941. Wydawnictwo: Książka i Wiedza, Warszawa 2016, 199 s. + il. „Łambinowicki Rocznik Muzealny” 2017, t. 40,</i>
dr Renata Kobylarz-Buła (1)	– <i>M. Łuszczyna, Mała zbrodnia. Polskie obozy koncentracyjne. Wydawnictwo: Znak Hory-</i>

	zont, Kraków 2017, 297 s., „Łambinowicki Rocznik Muzealny” 2017, t. 40;
w przygotowaniu (2)	
mgr Bartosz Janczak (1)	– <i>B. Kulan, Nieznana ofiara Katynia. Zygmunt Bugajski (1887–1940). Prawnik i penitencjarysta, Wydawnictwo: PETRUS, Kraków 2018, 392 s. do „Łambinowickiego Rocznika Muzealnego”, t. 41,</i>
dr Piotr Stanek (1)	– <i>S. Bożywoj Rutkowski, Pamiętnik z oflagów 1939–1945, wstęp, oprac., red. W. Polak, S. Galij-Skarbińska, Wydawnictwo: Adam Marszałek, Toruń 2018, 251 s. do „Łambinowickiego Rocznika Muzealnego”, t. 41;</i>

* inne (21)

opublikowane (13)	
mgr Iwona Cichoń (1)	– <i>Sesja edukacyjna pt. „Jeśli nie pamięć, to co? Edukacja w miejscu pamięci narodowej”, Opolo, 13 czerwca 2017 r., „Łambinowicki Rocznik Muzealny” 2017, t. 40,</i>
dr Anna Czerner (1)	– <i>Konferencja socjologiczna pt. „Na styku codzienności i historii. Społeczność lokalna wobec miejsca pamięci”, Łambinowice, 19 grudnia 2017 r., „Łambinowicki Rocznik Muzealny” 2017, t. 40 (współautorka: dr Anna Wickiewicz),</i>
mgr Krystyna Duda (1)	– <i>Zjazd rodzin jeńców Oflagu II D Gross Born w Centralnym Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach-Opolu, Łambinowice, 18 listopada 2017 r., „Łambinowicki Rocznik Muzealny” 2017, t. 40,</i>

mgr Krzysztof Harupa (1)	– publikacja pt. <i>Pamiętki ordynansa</i> do działu „Nasze skarby” na stronie internetowej CMJW,
mgr Bartosz Janczak (1)	– publikacja pt. <i>Zbiór kapitana Józefa Skazy</i> do działu „Nasze skarby” na stronie internetowej CMJW,
mgr Piotr Jędorowicz (1)	– publikacja pt. <i>Pamiętka z Oflagu II A Prenzlau – początki teatru jenieckiego</i> do działu „Nasze skarby” na stronie internetowej CMJW,
mgr Ewelina Klimczak (1)	– <i>Konferencja naukowa pt. „Miejsca po niemieckich obozach jenieckich w Polsce. Zapomniane czy odkrywane?”</i> , Łambinowice, 17 listopada 2017 r., „Łambinowicki Rocznik Muzealny” 2017, t. 40,
dr Renata Kobylarz-Buła (1)	– <i>Dyskusja panelowa. W sprawie dydaktyki muzeów upamiętniania? Próba krytycznego bilansu dorobku, kierunków i tendencji w zakresie rozwoju myślenia dydaktycznego i działalności edukacyjnej w miejscach pamięci</i> (głos w dyskusji), [w:] <i>Pedagogika pamięci. O teorii i praktyce edukacji w muzeach martyrologicznych</i> , red. T. Kranz, Lublin 2018, s. 277–280, 290–292,
mgr Magdalena Kruk-Kuchcińska (1)	– <i>Kalendarium łambinowickie (styczeń–grudzień 2017)</i> , „Łambinowicki Rocznik Muzealny” 2017, t. 40,
mgr Sebastian Mikulec (1)	– „ <i>Jeniec Polak</i> ” – <i>polskie czasopismo jenieckie z lat Wielkiej Wojny</i> do działu „Nasze skarby” na stronie internetowej CMJW,
dr Violetta Rezler-Wasielewska (1)	– Wstęp, [w:] <i>Niewola i nadzieja. Korespondencja wojenna Andrzeja i Krystyny Mystkowskich</i> ,

	oprac. A. Matuchniak-Mystkowska, J. Mystkowski, P. Stanek, Seria „Jeńcy wojenni 1939–1945. Fakty, dokumenty, sylwetki”, Opole 2018, s. 9–10,
dr Piotr Stanek (2)	<p>– <i>Wykaz danych powstańców warszawskich – jeńców wojennych Oflagu II C Woldenberg, zamieszczony na stronie internetowej Stowarzyszenia Woldenberczyków</i> (on-line http://woldenberczycy.pl/wp-content/uploads/2014/12/KONTAKTY-OFLAGU-II-C-WOLDENBERG-Z-ARMIC4%84-KRAJOW%84-3_.pdf),</p> <p>– <i>Stefan Szelka (1924–2017)</i>, „Łambinowicki Rocznik Muzealny” 2017, t. 40,</p>
dr Anna Wickiewicz (1)	– <i>Konferencja socjologiczna pt. „Na styku codzienności i historii. Społeczność lokalna wobec miejsca pamięci”</i> , Łambinowice, 19 grudnia 2017 r., „Łambinowicki Rocznik Muzealny” 2017, t. 40 (współautorka: dr Anna Czerner);
w przygotowaniu (8)	
dr Anna Czerner (1)	– <i>Sprawozdanie z sesji edukacyjnej pt. Jeśli nie pamięć to co? Edukacja w miejscach pamięci</i> do 41 tomu „Łambinowickiego Rocznika Muzealnego”,
mgr Krzysztof Harupa (2)	<p>– <i>Z żalobnej karty. Adam Zbiegieni</i> do 41 tomu „Łambinowickiego Rocznika Muzealnego”,</p> <p>– <i>Pamiętki ppor. Tadeusza Czyżyńskiego w zbiorach Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych jako źródło poznania jego jeńcickich losów</i> do 41 tomu „Łambinowickiego Rocznika Muzealnego”;</p>

mgr Ewelina Klimczak (2)	<p>– <i>Sprawozdanie z seminarium naukowego pt. „Polacy w obcych mundurach w obozach jenieckich w latach I wojny światowej”</i> do 41 tomu „Łambinowickiego Rocznika Muzealnego”,</p> <p>– <i>Kolekcja Izzydora Zaczykiewicza</i> do działu „Nasze skarby” na stronie internetowej CMJW;</p>
dr Renata Kobylarz-Buła (1)	<p>– <i>Z niemieckich stalagów do radzieckich łagrów. Józef Drumlewski (1914–1999)</i> do 41 tomu „Łambinowickiego Rocznika Muzealnego”;</p>
mgr Magdalena Kruk-Kuchcińska (1)	<p>– <i>Kalendarium łambinowickie (styczeń–grudzień 2018)</i> do 41 tomu „Łambinowickiego Rocznika Muzealnego”;</p>
dr Anna Wickiewicz (1)	<p>– <i>Ogólnopolskie spotkanie rodzin polskich jeńców wojennych, Warszawa, 16 listopada 2018 r.</i>, do 41 tomu „Łambinowickiego Rocznika Muzealnego”.</p>

Prowadzono także prace nad uaktualnieniem wykazu niemieckich obozów jenieckich 1939–1945 oraz mapą niemieckich obozów jenieckich na stronie internetowej muzeum (mgr Krzysztof Sznotala).

6. Współpraca z zagranicą

(wszystkie działy, dyrekcja)

- kontynuowano współpracę z władzami dyplomatycznymi różnych państw, zagranicznymi instytucjami i stowarzyszeniami w zakresie badania, dokumentowania i popularyzowania problematyki jenieckiej oraz sprawowania opieki nad miejscami pamięci związanymi z jeniectwem, m.in. z: Miejscem Pamięci Ehrenhain Zeithain, Centrum Dokumentacji Terenu Zjazdów Partyjnych NSDAP w Norymberdze, Konsulatem Serbii w Katowicach, Ambasadą Republiki Rumunii, Konsulatem Honorowym Włoch we Wrocławiu, Konsulatem USA w Krakowie, środowiskiem rodzin brytyjskich jeńców Stalagu VIII B (344) Lamsdorf, Heimatverein

des Kreises Falkenberg e.V., Krajową Centralą Kształcenia Politycznego Nadrenii-Palatynatu, Miejscem Pamięci Obozu Specjalnego SS/Obozu Koncentracyjnego w Hinzert, Fundacją Dolnosaksońskich Miejsc Pamięci; Fundacją Saksońskich Miejsc Pamięci, Niemieckim Krajowym Związkiem Opieki nad Grobami Wojennymi Nadrenii-Palatynatu, Stowarzyszeniem Meetingpoint Music Messiaen w Görlitz.

Przykładami tej współpracy był udział dr Renaty Kobylarz-Buły i mgr Eweliny Klimczak w projekcie naukowo-wystawienniczym Centrum Dokumentacji Terenu Zjazdów Partyjnych NSDAP w Norymberdze i przedstawienie naukowych ustaleń na konferencji (patrz: pkt. 4 f, 5 a), a także prezentacja wystawy czasowej Muzeum „Portrety jeńców” w Miejscu Pamięci Ehrenhain Zeithain oraz wystąpienia dr Violetty RezlerWasielewskiej i dr Renaty Kobylarz-Buły w Zeithain i Lipsku (patrz: pkt. 4 g, i).

Część współpracy z ww. podmiotami dotyczyła w roku sprawozdawczym zachowania w jak najlepszym stanie Miejsca Pamięci Narodowej w Łambinowicach. Muzeum zwracało uwagę państw, których żołnierze byli przetrzymywani w Lamsdorf i spoczywają na cmentarzach wojennych w Łambinowicach, na te obiekty, i inicjowało działania służące zapobieganiu ich degradacji. Wspomagając w ten sposób Gminę Łambinowice, która administruje cmentarzami, dyrektor Muzeum spotykała się z dyplomatami Serbii, Rumunii, Włoch i USA. W odniesieniu do grobów Serbów oraz Rumunów z I wojny światowej, dla których Muzeum przeprowadziło weryfikację inwentaryzacji ze stanem faktycznym i stworzyło cyfrowy plan Starego Cmentarza Jenieckiego w Łambinowicach (patrz: pkt 12 c), padły obietnice przeprowadzenia konserwacji krzyży nagrobnych (ponad 2,2 tys.) w 2019 r.,

- zostały zorganizowane wizyty studyjne przedstawicieli środowisk i organizacji rodzin jenieckich z zagranicy, w szczególności rodzin z Wielkiej Brytanii – 7 i 11 września (patrz: pkt. 4 d, f),
- w ramach współpracy ze szkołami i organizacjami, głównie z Niemiec, przyjęto w Muzeum w celu zapoznania gości z problematyką jeniecką: 1) polsko-niemieckie grupy uczestników warsztatów organizowanych przez Związek Młodziży Mniejszości Niemieckiej w Opolu – 26 marca; 2) członków Stowarzyszenia Przyjaźni Polsko-Bałkańskiej KOŁO oraz uczniów zaprzyjaźnionych szkół we Wrocławiu i Belgradzie – 21 kwietnia, 3) uczestników Europäisches Jugendprojekt Oberpfalz e.V. – 22 maja; 4) Bund der Vertriebenen BDV z Bawarii – 5 czerwca; 5) nauczycieli ze szkoły średniej

w Mannheim (Justus von Liebig Schule) – Opole, 7–8 czerwca; 6) uczniów z gimnazjum Heißen w Mülheim an der Ruhr – szkoły partnerskiej gimnazjum nr 5 w Opolu – 19 czerwca; 7) grupę studentów z opiekunami z Uniwersytetu w Kobe (Japonia) – 11 sierpnia,

- zorganizowano prezentację Muzeum i miejsca pamięci dla przedstawicieli mediów rosyjskich – 23 czerwca oraz telewizji nowozelandzkiej – 5 listopada,
- współpraca ze środowiskami dyplomatycznymi i naukowymi Włoch zaowocowała zorganizowaniem z ich przedstawicielami dwóch spotkań w Opolu oraz uroczystości rocznicowych w Łambinowicach – 5–6 października (patrz: pkt 4 i), a także postępowaniem w badaniach naukowych dotyczących losów włoskich żołnierzy internowanych przez Niemców podczas obu wojen światowych oraz prezentacją ustaleń na ten temat m.in. w tomie 40 „Łambinowickiego Rocznika Muzealnego”,
- na zaproszenie ambasadora USA w Warszawie dyr. Muzeum, dr Violetta Rezler-Wasielewska brała udział w wyjeździe studyjnym do USA. Wyjazd odbył się w ramach programu International Visitor Leadership organizowanego przez Departament Stanu USA (patrz: pkt 7 a),
- przeprowadzono 93 kwerendy na zlecenie osób indywidualnych z zagranicy (m.in. z Białorusi, Wielkiej Brytanii, Niemiec, Czech, Indonezji, Francji, Włoch, USA, Hiszpanii, Irlandii, Argentyny, Australii, Brazylii, Nowej Zelandii) – dotyczyły głównie informacji o pobycie wskazywanych osób w niewoli niemieckiej w latach II wojny światowej (patrz: pkt 12 f),
- sprawowano opiekę merytoryczną nad zwiedzającymi z Wielkiej Brytanii, Austrii, Danii, Turcji, Niemiec, Federacji Rosyjskiej, Republiki Czeskiej, Kanady, Włoch, Ukrainy, Nowej Zelandii, Stanów Zjednoczonych, Białorusi, Japonii, Izraela, Republiki Południowej Afryki, którzy odwiedzili Muzeum i miejsce pamięci,
- utrzymywano indywidualne kontakty z różnymi ośrodkami i osobami z zagranicy.

7. Działalność administracyjno-organizacyjna (głównie Dział Administracyjno-Gospodarczy)

a) kwestie kadrowe

W 2018 r. w Muzeum były zatrudnione 32 osoby, w tym: 3 osoby należące

do kadry zarządzającej, 15 pracowników merytorycznych, 8 administracyjnych i 6 obsługi.

W roku sprawozdawczym z pracy w Muzeum zrezygnowały 3 osoby, 6 osób zatrudniono, w tym: do Działu Edukacji i Wystaw – 3 pracowników w wymiarze łącznie 1½ etatu, do Działu Finansowego – 1 osobę (1 etat), do Działu Administracyjno-Gospodarczego – 2 osoby (1 ½ etatu). W Sekcji Komunikacji i Wizerunku zatrudniono osobę na umowę zlecenie do realizacji wybranych zadań. Ponadto nastąpiły zamiany na stanowiskach kierownika Działu Zbiorów i Konserwacji oraz głównego księgowego – funkcje te zostały powierzone pracownikom Muzeum. Dodatkowo pracownikowi Działu Administracyjno-Gospodarczego (pracownikowi gospodarczemu) zwiększono wymiar pracy do pełnego etatu. Ponadto zmianie uległ sposób przyporządkowania pracowników obsługi i administracji z Działu Zbioru i Konserwacji do Działu Administracyjno-Gospodarczego,

- funkcjonował wolontariat: w Dziale Zbiorów i Konserwacji pracował 1 wolontariusz; w Archiwum 2 wolontariuszy,
- pracownicy podnosili specjalistyczne kwalifikacje zawodowe, w dużej mierze korzystając z bezpłatnych ofert, tj. szkoleń, kursów, seminariów i pobytów studyjnych.

Były to następujące szkolenia i kursy: pt. „Ochrona danych osobowych w zakładzie pracy i nowe zadania dla ABI (RODO, inspektor ds. danych osobowych)” organizowane przez Instytut Szkolenia Ekonomiczno-Prawnego – Opole, 13 marca (mgr inż. Ewa Przybylska); pt. „Opieka nad obiektami muzealnymi oraz bezpieczne obchodzenie się z obiektami” organizowane przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów – Kraków, 23 marca (mgr Piotr Jędorowicz); pt. „Ewidencja zbiorów muzealnych” organizowane przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów – Warszawa, 27 marca (mgr Elżbieta Góra); pt. „Interaktywny płatnik plus” organizowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Opole, 14 czerwca (mgr Jolanta Gutka, Elżbieta Krajewska); pt. „Rozliczenia z ZUS w praktyce. Zmiany obowiązujące od 30.04.2018 r., zmiany od 1.01.2019 r.” organizowane przez LOGOS-EDUKACJA Szkolenia i usługi BHP – Opole, 18 września (mgr Jolanta Gutka); pt. „Gotowi na RODO czyli nowe przepisy o ochronie danych osobowych” organizowane przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego i Urząd Ochrony Danych Osobowych – Opole, 6 września (mgr Magda Kruk-Kuch-

cińska); pt. „RODO w muzeach i instytucjach kultury” organizowane przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów – Warszawa, 18 września (mgr inż. Ewa Przybylska); pt. Szkolenie z zakresu tworzenia modeli oraz wizualizacji 3D z wykorzystaniem fotogrametrii” organizowane przez Centrum Szkolenia Żandarmerii Wojskowej – Mińsk Mazowiecki, 25 września (mgr Piotr Jędorowicz); pt. „RODO w muzeach i instytucjach kultury” organizowane przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów – Warszawa, 26 września (mgr Piotr Jędorowicz); pt. „Rachunkowość, plan kont, majątek – w 2018 roku” organizowane przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej – Kraków, 20 października (mgr Iwona Bednarek); kurs języka niemieckiego organizowany przez Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim – Opole, 11 października–29 listopada (mgr Ewelina Klimczak),

Także pobyty studyjne i staże: w Muzeum Wojska Polskiego i Muzeum Katyńskim w Warszawie, 23–27 kwietnia (mgr Krzysztof Harupa, mgr Piotr Jędorowicz); staż w Archiwum CMJW – Opole, 26 lutego–2 marca (mgr Krzysztof Harupa), 5–9 marca (mgr Piotr Jędorowicz); wyjazd studyjny w ramach programu International Visitor Leadership zorganizowanym przez Departament Stanu USA – Waszyngton, Birmingham, Boston, 13–28 października (dr Violetta Rezler-Wasielewska),

b) działalność programowa i organizacyjna

Od 1 stycznia 2018 r. Muzeum jest instytucją kultury Samorządu Województwa Opolskiego, współprowadzoną przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Instytucja otrzymała nowy statut, który wszedł w życie 13 stycznia, a także nową nazwę: Centralne Muzeum Jeńców Wojennych. Tym samym długoletnie starania o przywrócenie, choć w części, stanu sprzed 1998 r. (nastąpiło wówczas przekazanie Muzeum przez MKiDN Samorządowi Województwa Opolskiego), zakończyły się powodzeniem. Umowę między organizatorami zawarto na 3 lata.

- wydane zostały 34 zarządzenia dyrektora, dotyczące działalności merytorycznej i administracyjnej Muzeum (dyrektor, Dział Administracyjno-Gospodarczy),
- sporządzano i realizowano plany: kontroli wewnętrznej, szkoleń, urlopów oraz postępowań o udzielenie zamówień publicznych (Dział Administracyjno-Gospodarczy, dyrekcja),

- sprawowano kontrolę zarządczą i przeprowadzono jej samoocenę za rok 2017 oraz dokonano identyfikacji, analizy i oceny ryzyka na 2018 r. i 2019 r. (wszystkie działy, dyrekcja; koordynator: zastępca dyrektora),
- zorganizowano spotkania sprawozdawcze i planistyczne: 1) posiedzenie Rady Muzeum przy Centralnym Muzeum Jeńców Wojennych – Opole, 25 maja (głównie Dział Administracyjno-Gospodarczy, dyrektor); 2) Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Przyjaciół Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych – Opole, 16 maja (głównie Dział Administracyjno-Gospodarczy i zastępca dyrektora); 3) dyrektora z pracownikami – Opole, 16 kwietnia, 20 czerwca, 10 grudnia; 4) cotygodniowe spotkania dyrekcji z kierownikami w Opolu i Łambinowicach (kierownicy działów, dyrekcja),
- trwały starania o środki finansowe na przeprowadzenie przebudowy siedziby Muzeum w Łambinowicach i nowego zagospodarowania terenu wokół obiektów instytucji (dyrektor),
- zapadła decyzja o wypracowaniu spójnej identyfikacji wizualnej Muzeum (patrz: pkt. 4 i). W celu ustalenia kierunku zmian, został przeprowadzony m.in. sondaż na temat loga Muzeum wśród użytkowników Facebooka. Większość sympatyków Muzeum opowiedziała się za wykorzystaniem istniejącego loga, które w swej treści odwołuje się do Pomnika Martyrologii Jeńców Wojennych w Łambinowicach (Sekcja Komunikacji i Wizerunku, dyrekcja),
- zdecydowano o przeprowadzeniu starań i procedury włączenia w obszar miejsca pamięci w Łambinowicach administrowany przez Muzeum, działki o powierzchni 78 arów, będącej własnością Gminy Łambinowice, a stanowiącej ostatnią część byłego Stalagu 318/VIII F (344) Lamsdorf, która nie znajduje się w administrowaniu CMJW (patrz: pkt 7 c) (Dział Administracyjno-Gospodarczy, dyrektor),
- zorganizowano spotkanie przedstawicieli instytucji, urzędów i organizacji odpowiedzialnych za stan Miejsca Pamięci Narodowej w Łambinowicach i rozpoczęto proces usankcjonowania Społecznej Rady Opieki nad Miejscem Pamięci Narodowej w Łambinowicach. W trakcie spotkania zaktualizowane zostały strategia koniecznych działań oraz ich harmonogram – Łambinowice, 8 maja (dyrektor),
- wypracowane zostały założenia programowe dla działalności Muzeum na lata 2019–2023. Wraz z opisem potencjału instytucji i Miejsca Pamięci Narodowej w Łambinowicach, jakim się ona opiekuje, przedstawiono je w trzech kolejnych dokumentach (fiszach, wniosku), którymi rozpoczęto

procedurę konkursową Znak Dziedzictwa Europejskiego dla miejsca pamięci i Muzeum. Konkurs zostanie rozstrzygnięty w 2019 r. (dr Violetta Rezler-Wasielewska, dr Anna Czerner),

- podjęta została decyzja o przystąpieniu Muzeum do prac Centrum Badań nad Ekonomiką Miejsc Pamięci, które działa w ramach Uniwersytetu Humanistyczno-Społecznego SWPS w Warszawie, a którego celem jest rozwój badań nad ekonomiką miejsc pamięci, obejmującą zestawy najlepszych praktyk i mierników efektywności w zakresie ekonomicznych, finansowych i zarządczych aspektów powstawania, zachowania, upamiętniania i funkcjonowania miejsc pamięci (dyrektor),
- pracownicy Muzeum działali dla placówki, uczestnicząc w pracach: 1) Kolegium Doradczego Dyrektora Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych (mgr Iwona Biegun, mgr Elżbieta Góra, dr Renata Kobylarz-Buła, mgr Magdalena Kruk-Kuchcińska, dr Piotr Stanek, mgr Czesława Szpaczyńska, dr Anna Wickiewicz); 2) Komisji Socjalnej (Anna Sosnowska, Roman Ciecior, mgr Bartosz Janczak, mgr Krzysztof Harupa); 3) Pracowniczej Kasy Zapomogowo-Pożyczkowej (mgr Iwona Biegun, mgr Magdalena Kruk-Kuchcińska, dr Anna Wickiewicz); 4) jako przedstawiciele załogi (Krystyna Browarska, mgr Magdalena Kruk-Kuchcińska, dr Piotr Stanek); 5) Komisji Zbiórki Publicznej (Krystyna Browarska, mgr Sebastian Mikulec, mgr Krzysztof Sznotala); 6) Zarządu Stowarzyszenia Przyjaciół Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych (dr Renata Kobylarz-Buła); 7) Komisji Prawa Autorskiego (dr Renata Kobylarz-Buła, mgr Piotr Jędorowicz, mgr Sebastian Mikulec, dr Piotr Stanek, mgr Krzysztof Sznotala); 8) Komitetu Redakcyjnego „Łambinowickiego Rocznika Muzealnego” – Opole, 7 lutego (mgr Iwona Biegun, mgr Bartosz Janczak, dr Renata Kobylarz-Buła, dr Violetta Rezler-Wasielewska, dr Piotr Stanek);

c) działalność administracyjno-gospodarcza

- w Muzeum odbyły się trzy spotkania dyrektora z pracownikami poświęcone m.in. planom pracy na 2018 r., funduszowi socjalnemu, regulaminowi wynagradzania oraz wprowadzeniu zasad RODO,
- przygotowano i przeprowadzono procedurę wyboru ofert na realizację zadań, w tym m.in.: 1) postępowania przetargowego na wykonanie robót budowlanych III etapu przebudowy budynku Muzeum w Opolu oraz zakupu regałów jezdnych; 2) nadzorów inwestorskich i autorskich nad realizacją robót budow-

lanych; 3) konserwacji unikatowych list transportowych jeńców wojennych z lat 1939–1945”, 4) konserwacji kolekcji 1000 jenieckich znaków tożsamości pochodzących ze zbioru Muzeum; 5) konserwacji 25 szt. metalowych zabytków ruchomych wydobytych w Miejscu Pamięci Narodowej w Łambinowicach, 6) ochrony osób i mienia w obiektach Muzeum w 2018 r. (głównie Dział Administracyjno-Gospodarczy, a także dział: Archiwum),

- w ramach projektu współfinansowanego ze środków EFRR w ramach RPO WO na lata 2014–2020 pt. „Prace konserwatorskie oraz ekspozycja edukacyjna na terenie byłego obozu jenieckiego Stalag 318/VIII F (344) Lamsdorf (Łambinowice) wraz z modernizacją budynku i otoczenia Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych w Opolu i zakupem niezbędnego wyposażenia” zrealizowano: 1) III i ostatni etap przebudowy budynku Muzeum w Opolu (prace ogólnobudowlane, termomodernizacja ściany zewnętrznej części budynku, zagospodarowanie terenu wokół budynku, montaż systemu klimatyzacji); 2) zakup regałów jezdnych do magazynu archiwaliów (głównie Dział Administracyjno-Gospodarczy, a także działy: Archiwum, Finansowy),
- zakupiono: 1) ciągnik rolniczy wraz z osprzętem do prac porządkowych w miejscu pamięci; 2) 35 rowerów do zwiedzania terenów poobozowych w Łambinowicach; (głównie Dział Administracyjno-Gospodarczy, także dział Finansowy),
- zawarto dwa porozumienia z Muzeum Wsi Opolskiej, Muzeum Śląska Opolskiego (udział w jednym porozumieniu), Wojewódzką Biblioteką Publiczną im. E. Smolki w Opolu, na przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę energii elektrycznej (głównie Dział Administracyjno-Gospodarczy),
- opracowano opisy przedmiotu zamówienia do wszczęcia w 2019 r. postępowań przetargowych na realizację: 1) projektu konserwacji pozostałości poobozowych po Stalagu 318 /VIII F (344) Lamsdorf wraz z robotami budowlanymi – konserwacją pozostałości poobozowych (w systemie „zaprojektuj i wybuduj”; 2) zakupu wyposażenia do magazynu archiwaliów (szafy metalowe) oraz zakupu wyposażenia meblowego; 3) zakupu sprzętu komputerowego (działy: Administracyjno-Gospodarczy, Archiwum, główny specjalista ds. informatycznych),
- umową darowizny Gmina Łambinowice przekazała na rzecz Muzeum działkę gruntu, o powierzchni 78 arów, położoną w granicach ochrony konserwatorskiej Miejsca Pamięci Narodowej w Łambinowicach i stanowią-

cą fragment po Stalagu 318/VIII F (344) Lamsdorf (Dział Administracyjno-Gospodarczy, dyrektor),

- prowadzono prace: administracyjno-kadrowe, obsługę administracyjną przedsięwzięć, a także sprzedaż i dystrybucję wydawnictw (Dział Administracyjno-Gospodarczy),
- przygotowywano różnego typu materiały z działalności bieżącej Muzeum: 1) plany, sprawozdania, raporty, analizy; 2) korespondencję, umowy, zlecenia związane z organizowanymi przedsięwzięciami; 3) protokoły zebrań; 4) opinie i podziękowania dla instytucji, osób współpracujących z Muzeum (wszystkie działy),
- sprawowano kontrolę nad przestrzeganiem zasad i przepisów bhp i p.poż., prowadzono stosowną dokumentację i szkolenia (Dział Administracyjno-Gospodarczy),
- nadzorowano prawidłowy przebieg prac remontowych w i przy budynku Muzeum w Opolu (kierownik Działu Administracyjno-Gospodarczego),
- w Łambinowicach: a) prowadzono prace pielęgnacyjne i zabezpieczające na terenie poobozowym (koszenie trawy, karczowanie zarośli), z grupą harcerzy przeprowadzono oczyszczanie baraków poobozowych; b) dbano o porządek na terenie posesji Muzeum oraz na jego zapleczu gospodarczym; c) na bieżąco usuwano awarie sprzętu mechanicznego (Dział Administracyjno-Gospodarczy),
- zorganizowano przeprowadzkę zbiorów archiwalnych Muzeum z Archiwum Państwowego w Opolu (Groszowice), w którym były przechowywane podczas remontu budynku w Opolu; rozpoczęto zagospodarowywanie nowego magazynu archiwaliów w Muzeum (Archiwum, Dział Administracyjno-Gospodarczy),
- prowadzono archiwum zakładowe (mgr Iwona Biegun),
- prowadzono: 1) obsługę gości w pokojach gościnnych Muzeum; 2) usługi w zakresie koszenia trawy i transportu (Dział Administracyjno-Gospodarczy);

d) inne

- w Muzeum odbyły się następujące kontrole zewnętrzne: 1) Biura Kontroli i Audytu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, przedmiotem kontroli były zagadnienia: prawidłowość stosowania procedur przy

udzielaniu zamówień publicznych oraz dokonywania i rozliczania wydatków o równowartości poniżej kwoty 30 000 euro; prawidłowość gospodarowania środkami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych – Opole, 13 lutego–9 marca. Nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień; 2) Archiwum Państwowego w Opolu, przedmiotem kontroli było archiwum zakładowe. Nie stwierdzono poważnych uchybień,

- Muzeum korzystało z usług firm zewnętrznych m.in. w zakresie: 1) profilaktycznej opieki zdrowotnej (Medicus w Opolu, Spółka z o.o.); 2) obsługi prawnej (Waszczuk i Partnerzy Spółka Partnerska Radców Prawnych); 3) obsługi BHP (Opolskie Centrum BHP Marian Grocholski, Opole); 4) ochrony i monitoringu obiektów Muzeum (Konsorcjum: Agencja Detektywistyczna, Konwoju i ochrony „AGAR” Edward Pietrzak, AGAR Agencja Ochrony Sp. z o.o., UNITREZ Ochrona OP Spółka z o.o. spółka komandytowa); 5) konserwacji instalacji sygnalizacji włamania, napadu i pożaru (Spółka Cywilna ATOMSYSTEM Elżbieta Szczepańska Arkadiusz Biss, Opole); 6) konserwacji i przeglądów technicznych (Przedsiębiorstwo Handlowo-Techniczne SUPON w Opolu; 7) zakupu ciepła, prądu, gazu, wody oraz odprowadzania ścieków i wywozu śmieci (Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A., TAURON Dystrybucja S.A., TAURON Sprzedaż z siedzibą w Krakowie, Hermes Energy Group S.A. w Warszawie, Zakład Gospodarki Komunalnej w Łambinowicach, Wodociągi i Kanalizacja w Opolu); 8) telekomunikacji (Orange Polska, Polska Telefonia Cyfrowa T-Mobile); 9) ubezpieczeń (Kancelaria Brokerska ML BROKER sp. z o.o. w Opolu),
- w zakresie prac informatycznych: 1) administrowano, konfigurowano i zabezpieczano sieci komputerowe oraz administrowano serwerami Muzeum; 2) naprawiano, konserwowano i serwisowano sprzęt elektroniczny oraz komputerowy, zgłaszano do reklamacji uszkodzone urządzenia, a także przekazywano do utylizacji niesprawne urządzenia; 3) sprawowano nadzór nad pracą serwerów, systemów operacyjnych, baz danych oraz prawidłowym działaniem oprogramowania w Muzeum; 4) opracowano formularze dokumentów, prezentacje multimedialne, projekty graficzne i relacje filmowe na potrzeby Muzeum; 5) filmowano przedsięwzięcia Muzeum; 6) administrowano, uzupełniano i aktualizowano strony internetowe Muzeum (oficjalną witrynę, zbiory cyfrowe, stronę BIP, sklep internetowy oraz muzealny

profil na portalu Facebook); 7) zabezpieczano dane z komputerów Działu Finansowego, Archiwum i serwerów w postaci regularnie wykonywanych backupów; 8) przygotowywano od strony technicznej muzealne przedsięwzięcia (m.in. wernisaże, spotkania autorskie, warsztaty, lekcje, prelekcje, konferencje, rocznice); 9) prowadzono archiwum prasowe zawierające materiały zdjęciowe, filmowe, internetowe, prasowe, radiowe, dotyczące działalności Muzeum; 10) nadzorowano tworzenie nowego sklepu internetowego i forum „Stacja Integracja – Historie Rodzinne”; 11) uzupełniono danymi interaktywną mapę z czasów II wojny światowej oraz stronę BIP; 12) sprawowano nadzór informatyczny nad uzupełnianiem bazy danych jeńców wojennych i ofiar represji podczas II wojny światowej; 13) przygotowano opisu przedmiotu zamówienia do zakupu sprzętu komputerowego; 14) digitalizowano filmy z zasobu archiwalnego (mgr inż. Andrzej Kern – główny specjalista ds. informatycznych).

8. Frekwencja

(wszystkie działy merytoryczne, głównie Dział Edukacji i Wystaw)

ROK		ZWIEDZAJĄCY						UCZESTNICY IMPREZ		UCZESTNICY LEKCJI MUZEALNYCH, PRELEKCJI, WARSZTATÓW ODCZYTÓW		FREKWENCJA OGÓLNA
		Wystawy w muzeum	Miejsce pamięci	Wystawy w muzeum i miejsca pamięci	Ogółem zwiedzający CMJW	Wystawy poza muzeum	Ogółem					
2018												
OGÓLEM		1853	6523	6321	14697	132311	147008	W tym na wystawach 488	2145	W tym na wystawach 3573	6477	151 569
w tym	Młodzież szkolna i studenci	1116	-	2703	3819	10752	14571	135	494	1658	4168	17440
	Goście zagraniczni	48	-	479	527	1590	2117	82	94	93	202	2238
	w tym młodzież szkolna i studenci	1	-	81	82	275	357	-	1	55	70	373

9. Dochody, koszty i wydatki (Dział Finansowy)

	Plan na 2018	Wykonanie za 2018
PRZYCHODY OGÓLEM, W TYM:	3 164 773	3 164 773
Dotacje, w tym:	2 776 804	2 776 804
a) dotacja podmiotowa organizatora	981 215	981 215
b) dotacja podmiotowa z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego	1 750 000	1 750 000
c) dotacja celowa organizatora	561	561
d) dotacja z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego	366	366
e) dotacja ze środków Unii Europejskiej	28 662	28 662
f) pozostałe dotacje	16 000	16 000
Przychody ze sprzedaży, pozostałe przychody operacyjne i finansowe	387 969	387 969
KOSZTY OGÓLEM, W TYM:	3 125 636	3 125 636
Wynagrodzenia, w tym:	1 585 866	1 585 866
a) osobowe	1 458 133	1 458 133
b) bezosobowe własnych pracowników	48 000	48 000
c) bezosobowe pozostałe	79 733	79 733
Świadczenia na rzecz pracowników, w tym:	335 057	335 057
a) składki z tyt. ubezpieczeń społecznych dotyczące wynagrodzeń osobowych	276 461	276 461
b) składki z tyt. ubezpieczeń społecznych dotyczące wynagrodzeń bezosobowych	9 306	9 306
Zużycie materiałów i energii, w tym:	151 579	151 579
a) energia	32 138	32 138
b) materiały	79 254	79 254
c) CO	40 187	40 187
Usługi obce	654 471	654 471
Podatki i opłaty	18 245	18 245
Amortyzacja	257 552	257 552
Pozostałe koszty, m.in. rodzajowe i finansowe	122 867	122 867

WYNIK FINANSOWY		
Wynik finansowy brutto	39 137	39 137
Obowiązkowe obciążenia wyniku	5	0
Wynik finansowy netto	39 132	39 137

WYDATKI OGÓLEM, W TYM:		
a) poniesione w ramach realizowanych projektów z MKiDN/NIMOZ	469 731	469 731
b) poniesione z dotacji organizatora	152 436	152 436
c) poniesione z dotacji UE	309 547	309 547
d) poniesione ze środków własnych	48 317	48 317
e) wydatki poniesione ze środków pochodzących ze skarbon	4 573	4 573

10. Inwestycje i zakupy majątkowe (Dział Finansowy)

Lp.	Nazwa programu/nazwa zadania	Ogólny koszt zadania	Wysokość przyznanej dotacji celowej / darowizny	Źródła finansowania zadania i wielkość środków finansowych
1	Zakończenie III etapu inwestycji w Opolu, w ramach RPO WO 2014-2020, projekt pn. „Prace konserwatorskie oraz ekspozycja edukacyjna na terenie byłego obozu jenieckiego Stalag 318/VIII F w Łambinowicach wraz z modernizacją budynku i otoczenia Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych w Opolu i zakupem niezbędnego wyposażenia”	703 381	700 474	MKiDN (308 001 zł) UE (281 752 zł) UMWO (110 721 zł) własne (2 907 zł)
2	Zakup wyposażenia do magazynu archiwaliów-regały jezdne, w ramach RPO WO 2014-2020, projekt pn. „Prace konserwatorskie oraz ekspozycja edukacyjna na terenie byłego obozu jenieckiego Stalag 318/VIII F w Łambinowicach wraz z modernizacją budynku i otoczenia Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych w Opolu i zakupem niezbędnego wyposażenia”	32 700	32 700	UE (27 795 zł) MKiDN (4 905 zł)
3	Ciągnik rolniczy New Holland T4S.55 z ładowaczem czołowym Hydrometal AT10	156 947	156 825	MKiDN (156 825 zł) własne (122 zł)

4	Rowery Majdler 35 szt.	41 715	41 715	UMWO (41 715 zł)
5	Pamiętki po Bronisławie Kuczewskim (1884–1940 Katyń)	624	624	Skarbona (624 zł)
6	Nieśmiertelnik Stalag XVII A	205	205	Skarbona (205 zł)
7	Pamiętki obozowe po Tadeuszu Marianie Kobusiewiczzu	3 000	3 000	Skarbona (3 000 zł)
8	Kolekcja muzealiów ok. 300 listów, zdjęć i negatywów, dokumentów dot. Stanisława Chojnowskiego	3 978	744	Skarbona (744 zł) własne (3 234zł)
9	Darowizna Działki 619/2	51 300	49 587	darowizna/Gmina Łambinowice (49 587 zł) własne (1 713zł)
10	Forum internetowe CMJW	8 610	0	własne (8 610 zł)
11	Sklep internetowy	29 951	0	własne (29 951 zł)
12	Zbiory biblioteczne	703	0	własne (703 zł)
13	Krzesła obrotowe 3 szt.	1 077	0	własne (1 077 zł)
Razem:		1 034 191	985 874	

11. Pozyskiwanie środków ze źródeł zewnętrznych na działalność statutową Muzeum (wszystkie działy, dyrekcja)

W roku sprawozdawczym Muzeum zdobyło łącznie 1 100 932 zł, jednocześnie pozytywnie rozliczając projekty zrealizowane w roku 2017 i przygotowując wnioski na rok 2019. Fakt ten wiązał się m.in. z wykonaniem następujących prac:

- rozliczono projekty zrealizowane w 2017 r.: 1) „Zapewnienie opieki, warunków badawczych i upowszechniania wiedzy o MPN w Łambinowicach poprzez inwestycje”, program Dziedzictwo Kulturowe, priorytet Miejsca Pamięci Narodowej; 2) „Opieka nad Miejscem Pamięci Narodowej w Łambinowicach – troska o stan zachowania i identyfikację kulturową” program Dziedzictwo Kulturowe, priorytet Miejsca Pamięci Narodowej; 3) Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na „Prace konserwatorskie oraz ekspozycję edukacyjną na terenie byłego obozu jenieckiego Stalag 318/VIII F (344) Lamsdorf (Łambinowice) wraz z modernizacją budynku i otoczenia Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych w Opolu i zakupem niezbędnego wyposażenia”; 4) „Konserwacja unikatowych list transportowych jeńców wojennych z lat 1939–1945”, program Wspieranie

- działań muzealnych; 5) „Zakup kolekcji, korespondencja polskich jeńców wojennych z lat 1939–1945” program Kolekcje muzealne (wszystkie działy),
- uzyskano dotację celową od Województwa Opolskiego w wysokości 186 080 zł na sfinansowanie kosztów projektu realizowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Województwa Opolskiego na lata 2014–2020 w Poddziałaniu 5.3.1 Dziedzictwo kulturowe i kultura na projekt pn.: „Prace konserwatorskie oraz ekspozycja edukacyjna na terenie byłego obozu jenieckiego Stalag 318/VIII F (344) Lamsdorf (Łambinowice) wraz z modernizacją budynku i otoczenia Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych w Opolu i zakupem niezbędnego wyposażenia” (działy Administracyjno-Gospodarczy, Finansowy, dyrektor),
 - uzyskano dotację celową ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z budżetu państwa w wysokości 258 281 zł (wydatki inwestycyjne) na dofinansowanie zadania dot. „Przebudowy budynku Muzeum w Opolu przy ul. Minoritytów 3 wraz z zagospodarowaniem terenu – III etap” realizowanego w ramach projektu pn.: „Prace konserwatorskie oraz ekspozycja edukacyjna na terenie byłego obozu jenieckiego Stalag 318/VIII F (344) Lamsdorf (Łambinowice) wraz z modernizacją budynku i otoczenia Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych w Opolu i zakupem niezbędnego wyposażenia” Muzeum (działy: Administracyjno-Gospodarczy, Finansowy, dyrektor),
 - uzyskano dofinansowanie na: 1) zakup ciągnika rolniczego wraz z osprzętem ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z budżetu państwa, w wysokości 180 000 zł (dotacja celowa na wydatki inwestycyjne); 2) zakup rowerów do zwiedzania Miejsca Pamięci Narodowej w Łambinowicach ze środków Województwa Opolskiego w wysokości 41 715 zł (dotacja celowa) (działy: Administracyjno-Gospodarczy, Finansowy, dyrektor),
 - uzyskano dofinansowanie na wydanie drukiem publikacji pt. *Niewola i nadzieja. Korespondencja wojenna Andrzeja i Krystyny Mystkowskich* („Jeńcy wojenni 1939–1945. Fakty, Dokumenty, Sylwetki” autorstwa prof. dr hab. Anny Matuchniak-Mystkowskiej, Jana Mystkowskiego oraz dra Piotra Stanka z Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w wysokości 16 000 zł (działy Administracyjno-Gospodarczy, Naukowy, Finansowy, dyrektor),
 - uzyskano dofinansowanie XXVI edycji Konkursu Recytatorskiego Poezji

Jenieckiej „Nie traćmy pamięci” oraz X edycji ogólnopolskiego konkursu na projekt historyczny pt. *Póki nie jest za późno*: Marszałka Województwa Opolskiego, Sejmiku Województwa Opolskiego, Starosty Powiatu Opolskiego, Starosty Powiatu Strzeleckiego, Rady Miasta Opola, Burmistrza Miasta Niemodlin, Wójta Gminy Łambinowice, Wójta Gminy Tułowice, Stowarzyszenia Rodzina Katyńska w Opolu, Stowarzyszenia Polaków Represjonowanych przez III Rzeszę, Stowarzyszenia Polska-Wschód, Stowarzyszenia Przyjaciół CMJW oraz firm, m.in. Banku Rolników w Opolu, Inwestdim, Atomsystem). Łączne dofinansowanie wyniosło: 9850 zł (głównie Dział Edukacji i Wystaw, dyrekcja),

- uzyskano dofinansowanie na organizację sesji edukacyjnej pt. „Jeśli nie pamięć, to co? Edukacja w miejscach pamięci narodowej” z Fundacji PKO Banku Polskiego w wysokości 5000 zł (dyrekcja, działy: Administracyjno-Gospodarczy, Finansowy),
- uzyskano dofinansowanie na realizację VIII edycji projektu edukacyjnego „Lamsdorf-Auschwitz, Auschwitz-Lamsdorf” z Fundacji Pamięci Ofiar Obozu Zagłady Auschwitz-Birkenau w wysokości 5888 zł (Dział Edukacji i Wystaw, dyrekcja),
- edukacyjno-wystawienniczy projekt Muzeum „*Tatusiu, kiedy wrócisz?*” *Polskie rodziny w latach II wojny światowej*” otrzymał nagrodę Marszałka Województwa Opolskiego za Wydarzenie Muzealne Roku 2017 w wysokości 5000 zł,
- pozyskano środki finansowe ze Skarbowy w Łambinowicach w wysokości 1 313 zł,
- przygotowano wniosek o dofinansowanie zadania realizowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Kolekcje Muzealne 2019, na zakup kolekcji „Dokumenty polskich jeńców wojennych z lat 1939–1945” (złożony 30.11.2018 r. do instytucji zarządzającej Programem, tj. Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów),
- przygotowano wnioski do Starosty Powiatu Nyskiego i Opolskiego Kuratora Oświaty o dofinansowanie: 1) XXVII edycji Konkursu Recytatorskiego Poezji Jenieckiej „Nie traćmy pamięci” – finał: Łambinowice, 5 kwietnia; 2) XI edycji ogólnopolskiego konkursu na projekt historyczny pt. *Póki nie jest za późno* – finał: Opole, 7 czerwca (głównie Dział Edukacji i Wystaw, zastępca dyrektora),

- przygotowano i złożono fiszkę projektową pt. „Śladami jeńców wojennych na pograniczu Kraju Ołomunieckiego i województwa opolskiego” do Programu INTERREG V-A Republika Czeska – Polska. Z racji opóźnień ze strony czeskiej Muzeum zrezygnowało z aplikowania (głównie dyrektor i Dział Administracyjno-Gospodarczy).

12. Inne istotne informacje o działalności muzeum

(wszystkie działy)

a) prace nad zbiorem muzealiów

(głównie Dział Zbiorów i Konserwacji)

- rejestrowano wpływy muzealiów, dokonując 885 wpisów do Księgi wpływu muzealiów oraz 855 wpisów do ksiąg inwentarzowych muzealiów,
- opracowano 1871 kart ewidencyjnych muzealiów (Musnet),
- organizowano prace związane z realizacją zbiórki pamiątek „Ocalone pamiątki, zachowana pamięć”: 1) monitorowano serwisy aukcyjne; 2) prowadzono rozmowy z potencjalnymi darczyńcami; 3) organizowano wyjazdy po odbiór pamiątek; 4) przygotowano dokumentację związaną z przyjęciem darowizn (protokoły przekazania darów, umów darowizny); 5) przygotowano i opracowano materiały do albumów pamiątkowych dla darczyńców (koordynacja: mgr Magdalena Kruk-Kuchcińska),
- prowadzono prace porządkowe w magazynie muzealiów;

b) prace archiwalne

(Archiwum)

- na bieżąco rejestrowano wpływy do otwartych zbiorów archiwalnych oraz uzupełniano i korygowano ich inwentarze (zgodnie z planem),
- realizowano zbiórkę pamiątek jenieckich w ramach akcji „Ocalone pamiątki, zachowana pamięć”: 1) prowadzono rozmowy z potencjalnymi darczyńcami; 2) brano udział w organizacji wyjazdu po odbiór pamiątek; 3) popularyzowano zbiórkę pamiątek poprzez pocztę elektroniczną; 4) tworzone wykazy darów zarejestrowanych w zbiorze archiwaliów; 5) brano udział w opracowaniu materiałów do albumów pamiątkowych dla darczyńców (zgodnie z planem),
- zorganizowano konserwację dokumentów WAsT – 139 jednostek archiwalnych (na ok. 60 zaplanowanych),

- zgromadzono 7 relacji świadków historii (rodzin byłych jeńców wojennych i darczyńców): 1) Eleny Krawczuk – Łambinowice, 17 marca; 2) Andy’ego Scheriffa – Łambinowice, 17 marca; 3) Wiesława Wepy – Chelm, 22 marca; 4) Wojciecha Soji – Siczki, 22 marca; 5) Stanisława Leżańskiego – Samborz, 20 czerwca; 6) Stelli Zofii Oprzędek – Jordanów, 17 lipca; 7) Barbary Matys – Warszawa, 4 października (Archiwum, Dział Zbiorów i Konserwacji, Dział Naukowy, zastępca dyrektora) (zgodnie z planem),
- powiększono zbiory o ok. 18,6 tys. kopii akt pozyskanych z innych archiwów, m.in. z Archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Centralnego Archiwum Wojskowego, Archiwum Związku Nauczycielstwa Polskiego, Archiwum Państwowego w Opolu, Archiwum Narodowego w Krakowie (zgodnie z planem),
- kontynuowano inwentaryzację zbioru „Wycinki prasowe” (teksty prasowe dotyczące głównie działalności Muzeum) (zgodnie z planem);

c) cyfryzacja zbiorów

(Dział Zbiorów i Konserwacji, Archiwum)

- kontynuowano prace przy wprowadzaniu danych jeńców wojennych do bazy – przygotowano 40 376 rekordów (na ok. 31 000 zaplanowanych); wprowadzono 10 712 rekordów do programu Musnet, w tym: 1) opisy 8686 dokumentów Deutsches Rotes Kreuz (na 8000 zaplanowanych); 2) 37 ze zbioru Plakaty i afisze (zgodnie z planem); 3) 118 ze zbioru Wycinki prasowe (zgodnie z planem); 4) 1871 muzealiów (na 1500 zaplanowanych),
- przekonwertowano na wersję cyfrową: 1) 24 nagrania audio ze zbioru Fonoteka; 2) 31 nagrań video ze zbioru Videoteka (zgodnie z planem),
- wykonano 465 skanów, w tym: 434 z 38 jednostek archiwalnych zbioru Relacje i Wspomnienia oraz 1 jednostkę archiwalną ze zbioru Materiały i Dokumenty (zgodnie z planem),
- wykonano cyfrową dokumentację wizualną dla 1829 muzealiów (zgodnie z planem),
- na podstawie weryfikacji inwentaryzacji krzyży nagrobnych jeńców serbskich i rumuńskich z I wojny światowej na Starym Cmentarzu Jenieckim w Łambinowicach przygotowano cyfrowy plan nekropolii z oznakowaniem lokalizacji ich grobów. Prace zostały wykonane w związku z planowaną konserwacją (mgr Elżbieta Góra, mgr inż. Andrzej Kern);

d) prace biblioteczne
(Archiwum)

- systematycznie uaktualniano bazę biblioteczną oraz inwentarze książkowe i kartkowe (zgodnie z planem),
- sprawowano opiekę nad księgozbiorem i pracownią naukową (zgodnie z planem),
- dokonywano zakupów nowych publikacji oraz prowadzono wymianę wydawniczą (zgodnie z planem);

e) obsługa korzystających ze zbiorów
(działy: Archiwum, Zbiorów i Konserwacji)

- ze względu na remont w budynku w Opolu dostęp do archiwaliów był bardzo ograniczony – 3 osobom udostępniono 163 jednostki inwentarzowe (WASSt, Materiały i Dokumenty, Relacje i Wspomnienia, Fototeka), 12 osobom udostępniono 170 egz. książek i czasopism. Niezależnie od prac remontowych, wszyscy zainteresowani jeniecką problematyką (studenci, pracownicy naukowci, muzealnicy) mogli liczyć na pomoc merytoryczną ze strony pracowników działów zbiorów Muzeum;

f) kwerendy
(działy: Archiwum, Naukowy, Zbiorów i Konserwacji)

Na zlecenie instytucji, organizacji i osób fizycznych przeprowadzono 560 kwerend:

- 47 naukowych, w tym: 19 dla instytucji (m.in. IPN Oddział w Gdańsku, Poznaniu, Koszalinie, Wrocławiu), 24 dla osób prywatnych (zgodnie z planem),
- 513 poświadczających pobyt w niewoli: 83 w ramach współpracy z Biurem Informacji i Poszukiwań PCK w Warszawie oraz 49 dla innych instytucji i stowarzyszeń, pozostałe 381 dla osób prywatnych, w tym 88 dla osób z zagranicy (głównie z Białorusi, Niemiec i Wielkiej Brytanii). Wśród nich: 11 osób poszukiwało informacji o przodkach, ubiegając się o Kartę Polaka, 72 sprawy wpłynęły od dzieci byłych jeńców wojennych. Ogółem poszukiwania dotyczyły losów 962 jeńców wojennych (zgodnie z planem).

Ponadto:

- dokonywano wyboru źródeł oraz literatury do wykonywanych kwerend,

- udzielano ustnych informacji na temat niewoli i robót przymusowych jeńców wojennych;
- g) w zakresie działalności wystawienniczej (głównie Dział Edukacji i Wystaw)
 - prowadzono regularną obsługę i ewidencję osób zwiedzających ekspozycję,
 - organizowano prezentację mobilnych wystaw czasowych Muzeum w instytucjach kultury i placówkach edukacyjnych w kraju i zagranicą,
 - opracowano ofertę wystawienniczą do Muzealnej Bazy Ofert Wystawienniczych Stowarzyszenia Muzealników Polskich – <http://mbow.muzeum.rzeszow.pl/> (odpowiedzialna: mgr Iwona Cichoń),
 - systematycznie promowano działalność wystawienniczą Muzeum;
- h) nagrody i odznaczenia (działy merytoryczne, dyrekcja)
 - Projekt *Przeszłość dla przyszłości. Pamięć rodzinna w integracji społecznej – studium przypadku lokalnej społeczności Łambinowic* otrzymał wyróżnienie w XXXVIII edycji Konkursu na Wydarzenie Roku Sybilla 2017,
 - Projekt „*Tatusiu, kiedy wrócisz?*” *Polskie rodziny w latach II wojny światowej*” otrzymał nagrodę Marszałka Województwa Opolskiego za Wydarzenie Muzealne Roku 2017,
 - Publikacja pt. *Gepprüft. Ocenzurowano. Filatelistyka z lat 1939–1945 w zbiorach Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach-Opolu/Gepprüft. Censored. The philately of the years 1939–1945 in the collections of the Central Museum of Prisoners-of-War in Łambinowice-Opole* otrzymała złoty medal na międzynarodowej wystawie konkursowej „Italia 2018 National Exhibition of Philatelic Literature with international participation”,
 - dr Violetta Rezler-Wasielewska otrzymała nagrodę i odznaczenia: 1) Nagrodę im. Karola Miarki za upowszechnianie kultury i nauki na Górnym Śląsku – 26 września; 2) Medal 100-lecia Odzyskania Niepodległości, przyznany przez Prezesa Rady Ministrów – 8 listopada, 3) Medal Pamiątkowy „Prawda i Pamięć” Stowarzyszenia Rodzina Katyńska w Warszawie oraz Srebrny Medal „Za zasługi dla Związku Oficerów Rezerwy RP” – 14 grudnia;

i) różne

(działy merytoryczne, Sekcja Komunikacji i Wizerunku, dyrekcja)

- reprezentowano Muzeum na wydarzeniach przygotowanych przez inne instytucje oraz organizacje,
- utrzymywano kontakty: 1) ze środowiskami kombatanckimi w kraju i za granicą oraz wojskiem; 2) ze środkami masowego przekazu; 3) z placówkami oświatowymi i kulturalnymi,
- prowadzono: 1) kronikę Muzeum; 2) księgi pamiątkowe Muzeum; 3) dokumentację filmową przedsięwzięć organizowanych przez Muzeum,
- pracownicy Muzeum uczestniczyli w pracach: 1) opolskiego koła Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej oraz Towarzystwa Polonia-Kresy – mgr Krzysztof Harupa; 2) Rady Naukowej PIN-Institutu Śląskiego w Opolu – dr Renata Kobylarz-Buła; 4) Rady Muzeów przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa przy IPN, oddział we Wrocławiu, Zarządu Głównego Stowarzyszenia Muzealników Polskich – dr Violetta Rezler-Wasielewska.

Sporządził

mgr Sebastian Mikulec

Centralne Muzeum Jeńców Wojennych
<http://www.cmjw.pl>
e-mail: cmjw@cmjw.pl

Dyrekcja
Dział Naukowy
Archiwum
45-017 Opole, ul. Minorytów 3
tel./fax 77/4537872

Dział Edukacji i Wystaw
Dział Zbiorów i Konserwacji
48-316 Łambinowice, ul. Muzealna 4
tel./fax 77/43434775
e-mail: lambinowice@cmjw.pl